

Yhtenäinen peruskoulu – tausta-aineisto
Kauniaisten kaupunginhallituksen asettama työryhmä

Enhetsskola - bakgrundsmaterial
En arbetsgrupp tillsatt av stadsstyrelsen i Grankulla

Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad

Innehåll

1. Arbetsgruppens sammansättning och uppdrag	2
2. Vad är en enhetsskola?.....	3
2.1. Definitioner.....	3
2.2. Normer och styrning på nationell nivå	3
2.3. Centrala faktorer.....	4
3. Exempel och erfarenheter från annat håll.....	5
3.1. Exempel.....	5
3.1.1. Helsingfors.....	5
3.1.2. Esbo.....	5
3.1.3. Kyrkslätt	6
3.1.4. Tammerfors och Lapinlahti	6
3.1.5. Sammandrag	6
3.2. Erfarenheter	7
3.2.1. Ledning och lärarkår	7
3.2.2. Elevkår	7
3.2.3. Vanttilan koulu och Sipoonlahden koulu.....	7
3.2.4. Viktiga element i enhetsskolan	9
4. Undervisningsväsendets nuläge i Grankulla.....	11
4.1. Elever och studerande.....	11
4.2. Personal.....	15
4.2.1. Vakanser och antal anställda.....	15
4.2.2. Behörighet.....	16
4.2.3. Pensionsavgång	16
4.2.4. Gemensamma lärare	17
4.3. Timfördelning och läroplan	17
4.4. Kostnader.....	19
4.5. Fastigheter.....	20
5. Initiativ om en enhetsskola.....	24
5.1. Grundläggande utbildning.....	24
5.1.1. Behandling i finska nämnden för undervisning och småbarnsfostran	24
5.1.2. Arbetsgruppens hörande av berörda	25
5.2. Gymnasiernas ställning	26
5.2.1. Anordnarnätet	26
5.2.2. Finansieringssystemet	27
5.2.3. Timfördelning, läroplan och digitala studentexamina	28
5.2.4. Bedömning av gymnasiereformernas konsekvenser.....	28
5.2.5. Hörande av gymnasieledarna	30
Källor.....	31

Bilagor

- BILAGA 1 Elevstatistik för grundläggande utbildning i Grankulla 2013–2014
- BILAGA 2 Åldersklassprognos
- BILAGA 3 Studerande i grundläggande utbildning och på andra stadiet enligt anordnare
- BILAGA 4 Gemensamma lärare
- BILAGA 5 Timfördelning
- BILAGA 6 a Fastighetsuppgifter
- BILAGA 6 b Kasavuoren koulukeskus, planritning
- BILAGA 7 a Beredning för finska nämnden för undervisning och småbarnsfostran
- BILAGA 7 b Finska undervisningsnämndens protokoll 7.4.2014
- BILAGA 8 a Suomenkielinen perusopetus yhtenäiseksi 6.5.2014
- BILAGA 8 b Hörande av den finskspråkiga grundläggande utbildningen
- BILAGA 9 Hörande av den svenskspråkiga grundläggande utbildningen
- BILAGA 10 Skolbesöken till Sipoonlahti och Vanttila
- BILAGA 11 Hörande av gymnasieledarna
- BILAGA 12 Hörande av lärarrepresentanter och personalchefen
- BILAGA 13 Konsekvensbedömning

1. Arbetsgruppens sammansättning och uppdrag

Stadsstyrelsen tillsatte 15.4.2014 en arbetsgrupp för att utreda om en enhetsskola kan grundas samt för att utreda gymnasiernas verksamhetsförutsättningar och möjligheterna att utveckla samarbetet mellan skolorna. Stadsstyrelsen beslutade samtidigt att man bör utgå ifrån att skolbyggnaderna bibehålls i sitt nuvarande bruk. Till medlemmar i arbetsgruppen utsågs stadsstyrelsens representanter i de berörda nämnderna Stefan Stenberg och Tiina Rintamäki-Ovaska, nämndernas ordförande Irmeli Viherluoto-Lindström och Johan Johansson samt fullmäktiges II vice ordförande Juha Pesonen. Till ordförande utsågs Stefan Stenberg och till arbetsgruppens sekreterare bildningsdirektör Heidi Backman.

Arbetsgruppen beslutade att utreda följande aspekter på en enhetsskola:

- Ekonomiska konsekvenser
- Förvaltningsmodellen
- Lärarkåren
- Elevsynvinkeln
- Den finska och svenska undervisningens synvinklar

Arbetsgruppen sammanträdde fyra gånger under våren 2014 och hörde rektorerna inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen och undervisningschef Sari Aarniokoski samt rektorerna inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen och undervisningschef Bjarne Mollgren. Mellanrapporten fördes till stadsstyrelsen 15.10.2014, efter vilket den delgavs nämnderna för undervisning och småbarnsfostran.

Under hösten 2014 höll arbetsgruppen två möten, besökte enhetsskolorna Vanttilan koulu i Esbo och Sipoonlahden koulu i Sibbo samt utredde gymnasiets roll och hörde gymnasierektorerna.

Under 2015 höll gruppen några möten samt hörde representanter för skolorna, förtroendemän, huvudförtroendemannen och personalchefen. Samtliga finskspråkiga lärare hördes också genom en enkät.

Denna rapport, som tagits fram av tjänstemän, utgör bakgrundsmaterial till arbetsgruppens slutrapport. Rapporten är daterad 2.3.2015, efter vilket inga uppdateringar gjorts. Därför är till exempel de färskaste upplysningarna om reformeringen av andra stadiet inte uppdaterade.

2. Vad är en enhetsskola?

2.1. Definitioner

Det finns inga normer som skulle ge exakta definitioner, men i denna rapport används termerna i nedan definierade betydelser.

En **enhetsskola** (yhtenäinen peruskoulu) är en skola som administrativt fungerar under en rektor och omfattar samtliga årskurser i den grundläggande utbildningen (1–9), ibland också förskola och tilläggsundervisning. Skolan har också administrativt enhetlig personal. En administrativt enhetlig grundskola är alltid en lokal lösning, som inte förutsätts av normer eller utvecklingsarbete på nationell nivå.

En **sammanhållen grundskola** (yhtenäinen perusopetus) är en läroplanmässigt enhetlig nioårig helhet. Normerna och styrningen på nationell utgår från en sammanhållen grundskola.

2.2. Normer och styrning på nationell nivå

Lagen (628/1998) och förordningen om grundläggande utbildning trädde i kraft i början av 1999, och 2001 gav statsrådet en förordning om målen för och timfördelningen i den grundläggande utbildningen. Dessa normreformer öppnade för första gången möjligheten att skapa en läroplanmässigt enhetlig nioårig grundskola, som inte mera är indelad i ett lågstadium och ett högstadium. De nya läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen 2004 byggdes på denna premis. Läroplansgrunderna slog fast den grundläggande utbildningens enhetliga karaktär, vilket betyder att hela den grundläggande utbildningen har en gemensam värdegrund och uppgift, gemensamma mål samt en enhetlig syn på lärande. Målen för och innehållen i läroämnena har definierats för varje årskurs i enlighet med timfördelningsbeslutet, och för övergångsfaserna har utarbetats nationella kriterier för goda kunskaper samt för slutet av årskurs 9 kriterier för slutbedömningen.

Den grundläggande utbildningen ses som en del av en obruten helhet av livslångt lärande. Utvecklandet utgår från en ur elevens synvinkel enhetlig och meningsfull lärostig utan sådana övergångsfaserna som möjliggör marginalisering. Vi måste ägna uppmärksamhet åt en smidig början i grundskolan, övergångsfaserna från sjätte till sjunde årskursen samt utvecklandet av avslutningsskedet i den grundläggande utbildningen. Enhetlighet innebär också helhetsmässig omsorg om alla elevers lärande och välbefinnande. Enhetlighet utgör samtidigt en utmaning i fråga om högklassig undervisning och lärmiljö i grundskolorna. Det är alltså fråga om en pedagogiskt betingad förändring med målet att dels få till en följdriktig och obruten lärostig för eleven, dels möjliggöra allsidigt uppfostnings- och undervisningsarbete för lärarna. (Pietilä & Vitikka 2007.)

I de nya läroplansgrunderna 2016, som godkändes i december 2014, är målet att stärka växandet och lärandet som en obruten process där elevens utvecklingsstadium beaktas. Läroplansgrundernas nya helhetsstruktur tar större hänsyn till övergångsfaserna i timfördelningen och bidrar till en enhetlig och obruten undervisning. Läroplansgrunderna består av fyra delar: allmänna riktlinjer som sammanför undervisningen i alla läroämnena samt årskurserna 1–2, 3–6 och 7–9. I varje årskurshelhet behandlas betydelsen av övergångsfaserna på skolstigen och den särskilda uppgift som varje skede har med hänsyn till elevernas ålder och utvecklingsstadium.

I läroplansgrunderna finns ett separat kapitel om verksamhetskulturen i en sammanhållen grundskola. I grunderna framhålls vikten av att stödja elevernas allsidiga växande och att stärka deras identitet genom ett interaktivt arbetssätt som går ut på att respektera varandra och främja en hållbar utveckling. Utgångspunkten är den bildning och breda kompetens som behövs i framtiden. Här betonas vikten av olika färdigheter, samarbetet mellan läroämnena samt möjliggörandet av gemenskapsinriktat lärande i en mångsidig lärmiljö. Dessutom framhäver läroplansgrunderna den lokala läroplanens roll när det gäller att kontinuerligt förbättra undervisningens kvalitet och stärka

utbildningens kontinuitet för att skapa en solid grund för övergången till andra stadiet. Den grundläggande utbildningen utvecklas som en läroplansmässigt och pedagogiskt enhetlig helhet.

2.3. Centrala faktorer

Den grundläggande utbildningen kan göras enhetlig antingen genom samarbete mellan skolor som omfattar olika årskurser eller inom ramen för en gemensam skola. Det väsentliga är att undervisningen bygger på en enhetlig läroplan och att skolans verksamhetskultur är enhetlig. Centrala faktorer i en enhetlig grundläggande utbildning är

- Läroplanen
- Den pedagogiska miljön
- En verksamhetskultur som bygger på samarbete
- Rektorskap som främjar enhetlighet
- Lärarnas uppfattningar och arbete

Alla dessa faktorer inverkar tillsammans på om eleverna kan gå sin grundskola längs en enhetlig och följdriktig lärostig. (Pietilä & Vitikka 2007.)

3. Exempel och erfarenheter från annat håll

Utbildningsstyrelsen administrerade ett projekt för utveckling av en enhetlig grundläggande utbildning åren 2004–2006.

Syftet med utvecklingsprojektet var att stödja genomförandet av lagen och förordningen om grundläggande utbildning, den dåvarande nya timfördelningen och de mål som satts upp samt läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen. I projektet deltog 87 kommuner samt 10 övningsskolor för studerande vid universitetens lärarutbildning. Sammanlagt 240 skolor medverkade. År 2007 grundades ca 50 enhetsskolor på olika håll i landet, och det totala antalet var då uppe i ca 300. (Pietilä & Vitikka 2007.)

År 2013 var 68 % av grundskolorna i hela landet lågstadier som omfattade årskurserna 1–6, 8 % högstadier med årskurserna 7–9 och 24 % enhetsskolor med årskurserna 1–9. (Statistikcentralen, Utbildningsanordnare och läroanstalter 2013.)

3.1. Exempel

Utvecklingen mot enhetsskolor har utöver den pedagogiska förnyelsesynvinkeln stötts av ekonomiska synpunkter och sparbehov särskilt i små kommuner samt de strukturella omorganiseringsbehov som det dalande antalet elever medfört. I bakgrunden ligger ofta även en strävan att optimera bruket av byggnader och fastigheter samt att lösa t.ex. fukt- och mögelproblem. Exempel på nygrundade enhetsskolor står att finna överallt i Finland.

3.1.1. Helsingfors

Av Helsingfors stads 104 skolor (exklusive specialskolor, sjukhuskola m.fl. skolor) som ger grundläggande utbildning är 24 st. eller över 20 % enhetsskolor. Helsingfors stad har som ambition att i framtiden öka antalet enhetsskolor (Helsingfors stads utbildningsverk 2014). Ambitionen stöds av ett principbeslut om att alla nya skolbyggnader planeras som enhetsskolor. I Helsingfors finns idag kvar bara två enheter med högstadium och gymnasium i samma byggnad (Alppilan yläasteen koulu och Alppilan lukio samt Yhtenäiskoulu och Yhtenäiskoulun lukio). Utbildningsnämnden i Helsingfors har dock beslutat att Alppilan yläaste ska slås samman med Eläintarhan koulu och Länsi-Pasilan koulu till en enhetsskola i Eläintarhan koulus nuvarande lokaler (Hfors utb.nämnd 10.12.2013), medan Alppilan lukio stannar i sin nuvarande byggnad och Yhtenäiskoulun lukio införlivas med det (Hfors utb.nämnd 27.5.2014).

Av grundskolorna i Helsingfors är exempelvis Aleksis Kivi, Arabia, Ressu, Taivallahti, Aurinkolahti, Sakarinmäki och Vuosaari skolor enhetsskolor. Aleksis Kiven peruskoulu och Resson peruskoulu är enhetsskolor som båda har ca 450 elever fördelade på alla årskurser i samma huvudbyggnad. Enhetsskolan Aurinkolahden peruskoulu har tre olika verksamhetsställen. Huvudskolan Aurinko inledde sin verksamhet i augusti 2002 och omfattar årskurserna 3–9. Filialskolan Auringonpilkkku är avsedd för mindre barn. Där studerar årskurserna 1–3 i samma hus med ett daghem. Dessutom öppnades hösten 2012 en filialskola benämnd Kanava, där både elever i åk 1–3 och daghemsbarn studerar. Enhetsskolan Sakarinmäen peruskoulu inhyser utöver årskurserna 1–9 även svenskspråkiga Östersunds skola och daghem och därtill morgon- och eftermiddagsverksamhet, idrotts- och fritidsverksamhet för skolbarn samt församlingsverksamhet. I enhetsskolan Vuosaaren peruskoulu studerar ca 470 elever på två verksamhetsställen: årskurserna 1–4 vid Båtmästarvägen och årskurserna 5–9 vid Krokholmsvägen (Helsingfors stads utbildningsverk 6/2014).

3.1.2. Esbo

Av Esbo stads 79 finska grundskolor är 13 st. eller ca 16 % enhetsskolor. Alla årskurser i de finska enhetsskolorna i Esbo arbetar idag antingen i samma byggnad eller mycket nära varandra kring

samma gård. Enhetsskolorna i Esbo är 2014 följande: Juvanpuiston koulu, Kalajärven koulu, Kilonpuiston koulu, Kirkkojärven koulu, Mainingin koulu, Martinkallion koulu, Postipuun koulu/Postipuu School, Ruusutorpan koulu, Saunalahden koulu, Tiistilän koulu, Tähtiniityn koulu, Vanttilan koulu och Veräjapellon koulu.

För cirka tio år sedan satte Esbo i gång med att utveckla två svenska enhetsskolor: den ena i Mattby, där Mattbergs och Mattlidens skolor redan verkar på samma tomt och den andra i Esbo centrum, där en tillbyggnad vid Lagstads skola (åk 1–6) möjliggjorde en framtida enhetsskola. (Pietilä & Vitikka 2007.)

3.1.3. Kyrkslätt

Av Kyrksläotts kommuns 16 skolor som erbjuder grundläggande utbildning är 5 st. enhetsskolor: Kirkkoharjun koulu, Winellska skolan, Veikkolan koulu, Nissnikun koulu samt specialskolan Papinmäen koulu. Andelen enhetsskolor är 30 % av alla grundskolor.

Den äldsta enhetsskolan i Kyrkslätt är Winellska skolan, som redan har 18 år på nacken. I Winellska skolan studerar ca 700 elever i årskurserna 1–9, och efter skoldagarna ordnar Kyrksläotts svenska församling eftermiddagsverksamhet i skolans lokaler. Invid skolan finns ett svenskt daghem och gymnasium. Kommunen beslutade 2011 om sammanslagning av Nissnikun koulu och Sepänkylän koulu. Med anledning av detta inleddes en utbyggnad av Masalan koulu, efter vilken skolan har utrymmen för 729 elever och 29 undervisningsgrupper från förskoleundervisning till sista årskursen i grundläggande utbildning. För förskoleundervisningen svarar planenligt Köpaksen päiväkoti, som ligger intill Nissnikun koulu (Kyrksläotts bildningsväsen 6/2014). Beslutet om att bilda en enhetsskola genom sammanslagning av Kirkonkylän koulu och Kirkkoharjun koulu fattades i oktober 2013. Skolorna arbetar nu i samma fastighet och använder delvis samma undervisningslokaler och matsalar. En enhetsskola gör det lättare att utveckla pedagogiken i enlighet med läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen som en läroplansmässigt sammanhängande helhet samt främjar samarbetet mellan ämnes- och klasslärare, underlättar elevvårdsverksamheten och utvecklandet av förebyggande praxis samt ökar kännedomen om enskilda elever (finska nämnden för undervisning och småbarnsfostran 9.10.2013). I enhetsskolan Veikkolan koulu studerar likaledes årskurserna 1–9 i samma lokaler.

3.1.4. Tammerfors och Lapinlahti

Av Tammerfors stads 38 grundskolor är för närvarande 9 st. (över 20 %) enhetsskolor. Under några år bildades det i snabb takt nya enhetsskolor i Tammerfors. De uppstod i själva verket på två sätt. I vissa fall sammanslog man administrativt tidigare 1–6-skolor och 7–9-skolor som varit belägna nära varandra eller i samma byggnad. Det andra sättet att bilda enhetsskolor var att bygga nya lokaler i anslutning till ett tidigare låg- eller högstadium och på så vis utvidga skolan till att omfatta alla årskurser från 1 till 9. Även förskoleundervisning har man allt mer försökt flytta till lokaler i anslutning med skolorna. (Pietilä & Vitikka 2007.)

I Lapinlahti började man omorganisera den grundläggande utbildningen på grund av fuktskador i klassrummen för årskurserna 1–6. Gymnasiet fick egna lokaler och 1–6-skolan flyttade till samma tomt med 7–9-skolan. Idén om sammanhållen grundläggande utbildning började gro under byggnadsplaneringen. (Pietilä & Vitikka 2007.)

3.1.5. Sammandrag

Som sammandrag kan man alltså konstatera att organiseringen av enhetsskolor bygger på lokala lösningar. Årskurserna i en enhetsskola arbetar på antingen samma eller flera ställen, och daghemsverksamheten förekommer som ett eventuellt bihang till den enhetliga lärostigen. Under de senaste åren har trenden varit att grunda enhetsskolor som fungerar i samma fastighet. I

många enhetsskolors lokaler får ungdomarna dessutom stöd i form av eftermiddagsverksamhet och hobbyverksamhet. De ovan nämnda lösnings/organiseringmodellerna representerar ett omfattande urval av såväl Grankullas grannkommuners som kommuners utanför huvudstadsregionen lösningar för grundläggande utbildning som enhetsskola. Gemensamt vid ordnandet av enhetsskolor är målet att trygga ett livslångt lärande samt att eliminera övergångsfaserna på elevens skolstig.

3.2. Erfarenheter

3.2.1. Ledning och lärarkår

Ledarskapet och teamarbetet har såväl i praktiken som i undersökningar konstaterats vara en av hörnstenarna vid utvecklandet av sammanhållen grundläggande utbildning. I teamen uppstår mångsidiga diskussioner, samarbete över ämnesgränserna och sakkunskap över elevårskullarna, när det finns klass- och ämneslärare i olika åldrar i teamen samt personer som är insatta i det aktuella ämnet eller temat. De finns exempel på enhetsskolor där t.o.m. över 90 % av lärarkåren regelbundet gett undervisning över övergångsfasen (årskurserna 6–7). Ämneslärarna undervisar på lågstadiet t.ex. i matematik, bildkonst, modersmål, textilarbete eller främmande språk, medan specialiserade klasslärare eller lärare med dubbel behörighet undervisar årskurserna 7–9 t.ex. i huslig ekonomi, bildkonst eller något annat. (Pietilä & Vitikka, Utbildningsstyrelsen 2007.)

3.2.2. Elevkår

I många enhetsskolor är undervisningen av årskurserna 1–6 resp. 7–9 fortfarande separerad i egna flyglar, våningar eller t.o.m. byggnader, eftersom man är van att dra en skiljelinje mellan årskurserna 6 och 7. Många anser dock att den sammanhållna grundläggande utbildningen kulminerar i att stora och små elever arbetar smidigt tillsammans i enhetliga lokaler. Av denna orsak har många skolor tagit användningen av elevernas gemensamma utrymnen till ett centralt utvecklingsobjekt och rapporterat att experimentet utfallit väl. De gemensamma utrymnen ger speciellt årskurserna 1–6 mervärde i form av mer utrustning i klassrummen för ämnesundervisning samt specialklassrum såsom biologi-, fysik- och bildkonstsal mm. Andra fördelar som ger mervärde är till exempel förändringar i de större elevernas uppförande i de gemensamma lokalerna, för det har noterats att mindre barns närvaro har lugnande verkan på de större. Niondeklassisterna är också på många sätt till hjälp för de små när det gäller att till exempel knyta skosnörena och knäppa jackan.

I enhetsskolor ordnas ofta fadderverksamhet som sammanför olika årskurser. Fadderverksamheten kan till exempel börja i årskurs 7, då skolans elever får egna fadderbarn i förskolan. Fadderskapet fortsätter till årskurs 9, då fadderbarnen går i årskurs 2. Särskilt för förskoleeleverna har faddrarna en stor betydelse, och barnen ser med glädje och förväntan på samarbetet. Å andra sidan får också sjundeklassisterna genom detta lov att emellanåt vara lite barnsligare och till och med leka i skolan. (Pietilä & Vitikka, Utbildningsstyrelsen 2007.)

3.2.3. Vanttilan koulu och Sipoonlahden koulu

Arbetsgruppen besökte under höstterminen 2014 Sipoonlahden koulu i Sibbo och Vanttilan koulu i Esbo.

Sipoonlahden koulu är en enhetsskola med 500 elever, grundad 2009. Meningen var ursprungligen att bygga en högstadieskola. När en del av Sibbo införlivades med Helsingfors, ändrades planerna. Beslutet om en enhetsskola fattades snabbt i Sibbo, och byggnaden planerades på ett år. Enligt rektorn lönar det sig inte nu mera att planera en skild högstadieskola. Skolan arbetar i två byggnader (åk 0–2 och 3–9), som ligger drygt 900 meter från varandra.

Skolans högsta ledning består av en ledande rektor och en biträdande rektor. Lärarmötena är gemensamma. Teamen är indelade enligt årskurser (1–6, 7–9) och ämnen samt skilt för specialundervisningen. Enheterna i vardera byggnaden har en "chef". Ledarskapet skulle fungera bättre i en gemensam byggnad, eftersom skolan lider av brist på samplaneringstid.

Erfarenheterna av Sipoonlahden koulu är så positiva att lärarna inte skulle vilja återgå till den gamla modellen. Kommentarer från rektor och lärare: "Idealet vore att ha all verksamhet i samma fastighet, eftersom avståndet annars kan göra att enheterna distanseras från varandra. Vi besöker regelbundet den andra enheten för att skapa gemenskap, men det är få som säger att de hör till båda arbetsenheterna. Avståndet begränsar också särskilt klasslärares möjligheter att ha lektioner i den andra enheten. I en liten enhet är det svårare att ge lärarna full undervisningsskyldighet än i en större enhet. Avståndet orsakar vissa problem med läsordningarna. En lärare kan sköta högst 2–3 undervisningstimmar i veckan vid den andra enheten."

Ändringen till enhetsskola har på många positiva sätt bidragit till utvecklingen av skolans verksamhet. Avundsjukan mellan klasslärare och ämneslärare har minskat i och med de arbetar i samma skola, och nu ser man två lärarbehörigheter som en styrka. Problemen vid övergången från åk 6 till åk 7 har minskat, och lösningen har medfört ökad trygghet. Det har blivit lättare att ingripa i mobbning, eftersom lärarna lär känna sina elever redan från första klassen: "Reglerna i en enhetsskola är annorlunda än i en vanlig skola. Disciplinen på högstadiet fungerar bättre då det finns små barn vid samma enhet. De äldre eleverna tar hänsyn till de små och uppvisar andra drag än i traditionella högstadieskolor. De vågar gunga och spela boll och kan försvara de små. Stödelever skapar en atmosfär av omtanke och välbefinnande. Enligt skolhälsoenkäten förekommer det t.ex. mindre rökning än i genomsnittliga skolor."

Vantilan koulu är en enhetsskola som inledde sin verksamhet hösten 2009 och arbetar i en fastighet. Skolan ger grundläggande utbildning enligt läroplanen i årskurserna 1–9 och specialundervisning i smågrupper. I skolans lokaler verkar dessutom ett daghems förskolegrupp och en eftermiddagsklubb.

Den ursprungliga planen gick ut på att bygga en lågstadieskola, men på grund av en häftig befolkningstillväxt stannade man för en enhetsskola. Skolan har 480 elever (2014), men byggnaden skulle rymma 600. De högre klasserna växer gradvis. Elevgruppernas genomsnittliga storlek är 22. Skolan har 50 anställda.

Rektorn skulle inte mer dela upp skolan i ett låg- och högstadium: "Om skolorna arbetar i två hus, uppstår avskildhet i stället för gemenskap. Avstånd mellan skolorna begränsar möjligheterna till gemensamma verksamheter. Gemenskap uppstår genom dagligt bruk av gemensamma lokaler. Vanttila känns som en byskola fast skolan är stor: det finns celler, alla har sin egen plats, rektorn och lärarna känner alla till utseendet."

I början byggde man upp verksamhetskulturen och gemenskapen på idémöten. Både avskildhet och möten ingår i verksamhetskulturen: celltänkande och egna ingångar finns (ex. låg- och högstadiet), men matsalen är gemensam och barnen möts när de går ut. Separata gårdsplaner finns inte.

Enhetsskolan har mer resurser, även om det används mindre resurser per elev än i en mindre skola. Skolan leds av en rektor och två biträdande rektorer. Biträdande rektorn för de lägre årskurserna har fem timmar för administration (minskning av undervisningsskyldigheten; i ett vanligt lågstadium högst två timmar), medan biträdande rektorn för de högre årskurserna har fyra timmars minskning för administrativa uppgifter. I Esbo får en skola i allmänhet en biträdande tjänsterektor, då elevantalet är minst 600. Enhetsskolan ger mer kompetens, bl.a. lärare med dubbel behörighet. Timmarna räcker bättre, eftersom klasslärare också kan ge ämnesundervisning i de högre årskurserna (t.ex. i gymnastik, teknisk slöjd och bildkonst). I enhetsskolan kan man bättre tillgodogöra sig av personalens kunskaper och flexibilitet; det finns inga resor mellan skolorna. Detta gör verksamheten billigare. Det finns mer sakkunskap i skolan (pedagogisk och teknisk kunskap, specialkunskap).

Eleverna i de högre årskurserna förstår att de måste kunna uppföra sig när mindre barn finns i närheten. De äldre eleverna har då inte heller behov att hävda sig. I enhetsskolan krävs tolerans mot det som är annorlunda. En fördel med enhetsskolan är att eleverna inte behöver byta skola i skarven mellan åk 6 och åk 7. Det här sparar på lärarnas, elevvårdens och föräldrarnas resurser.

I Vanttilan koulu kommer 90 % av eleverna i årskurs 7 från Vanttilan koulu och ca 10 % från andra skolor. Det här är en fördel då eleverna befinner sig i puberteten, som är en svår period. Ungdomarna i åk 7–9 behöver då inte känna sig lämnade vind för våg. Efter årskurs 6 blandas dock klasserna så att varje elev kan få en nystart. Det är bra att se olika elever och människor, när miljön ändå är bekant och trygg. De som kommer från annat håll är mer motiverade och klarar sig därför i regel bra.

I bilaga 10 finns en mer detaljerad rapport över besöken på Sipoonlahden koulu och Vanttilan koulu.

3.2.4. Viktiga element i enhetsskolan

I det utvecklingsprojekt för enhetsskolan som utbildningsstyrelsen lät göra deltog 240 skolor. I och med projektet har sådana **element i att lyckas** som är viktiga för enhetsskolan lyfts fram:

1. Läroplanen och de krav som den ställer

En kvantitativt och kvalitativt fullgod lagstadgad undervisning ska tryggas för varje elev.

2. Bildande av elevgrupper och klasser

Gruppstorlekarna samt gruppernas sammansättning och funktionalitet ska tryggas så att det uppstår fungerande helheter, och i de högre årskurserna ska man möjliggöra och trygga elevernas rätt att träffa egna val.

3. Lärarnas utbildning, kompetens och vilja att undervisa i olika ämnen

Lärarnas kompetens kan i enhetsskolan nyttjas i den grundläggande utbildningen från början till slut. Då blir det varje lärares personliga intressen och starka sidor som styr rektorn vid valet av lärare för olika grupper. I större skolor är det också lättare att beakta lärarnas olika önskemål som gäller arbetsmängden och de ämnen de ska undervisa i. En sammanhållen grundläggande utbildning gör det möjligt för skolan att bevara flera lärartjänster i praktiska ämnen och konstämnen samt för eleverna att få undervisning av en specialutbildad lärare i ett tidigare skede.

4. Skolans lokaler och utrustning

En enhetsskola möjliggör effektivare användning av skolans specialutrymmen, såsom laboratoriesalar och andra specialutrustade utrymmen.

Sammanslagning av grundskolor till enhetsskolor kräver inte alltid en ny byggnad, utan man kan göra ändringar i en existerande byggnad så att den passar för alla årskurser. I regel går man in för att ändra befintliga lokaler av den orsaken att förändrade årskullar i olika områden leder till ett behov av omstrukturering av skolnätet. Behoven i den grundläggande utbildningen – såväl personalens som elevernas – är mycket lika på låg- och högstadiet. Inom grundskolan är läroämnena enhetliga i alla årskurser, och även i byggnader som inhyser lågstudier finns i allmänhet de specialutrymmen som krävs för praktiska ämnen och konstämnen. Det kan dock bli nödvändigt att se över utrustningsnivån. I undervisning i naturvetenskaperna finns utrymmena för experimentell verksamhet på högstadiet, medan behovet av sådana på lågstadiet blir större först nu, i och med den nya läroplanen.

5. Tidsmässiga administrativa resurser

I ett större skolsamfund är det möjligt för skolans högsta ledning (rektor och eventuell biträdande tjänsterektor) att använda mer tid på den pedagogiska planeringen och ordnandet av skolarbetet. Dessutom får lärarna mer tid över för utvecklande av undervisningen och

skolans verksamhet, när mängden av annat arbete än undervisning fördelas mellan fler personer.

6. Effektiv användning av specialundervisningen

Specialundervisningen och skolgångsbiträdenas verksamhet kan i en större skola planeras effektivare, och resurserna för specialundervisning kan inriktas enligt det faktiska behovet. I större enheter arbetar flera yrkesutbildade personer på heltid inom specialundervisningen, och då ökar det kollegiala samarbetet och användningen av alla de lärares specialkunskap som ger specialundervisning.

7. Nyttjande av kontinuiteten i elevvården

Enhetsskolan innebär att man kan förebygga problem i informationsöverföringen mellan årskurserna. Information om eleverna förmedlas i en trygg och bekant atmosfär mellan personer som känner dem. En större enhet garanterar också sysselsättningen för stödpersonalen, och då finns professionell hjälp att tillgå nästan hela tiden.

8. Satsningar på personalens välbefinnande

En större lärarkår gör det möjligt att jämna ut arbetsmängden enligt olika lärares önskemål. Lärare arbetar med sin egen person, varför deras förmåga eller oförmåga att klara av arbetsbelastningen återspeglas direkt i undervisningen och eleverna. En god och högklassig undervisning och inläring tryggas bäst, då man värnar om personalens arbetsförmåga och arbetslust (Pietilä & Vitikka, Utbildningsstyrelsen 2007).

4. Undervisningsväsendets nuläge i Grankulla

Bildningssektorn i Grankulla siktar i enlighet med fullmäktiges strategi på att skolorna och daghemmen i Grankulla fram till 2016 ska bli föregångare i metropolområdet, att barn och unga ska må bra och att kommunens levande tvåspråkighet ska ha förstärkts och utgöra en strategisk riktlinje som utvecklas alltjämt.

Undervisningsväsendet i Grankulla utvecklas inom ramen för projektet **KokoHelaGrani** bl.a. med hjälp av molntjänster för utbildningen och med personliga hjälpmedel till en högklassig inlärnings- och upplevelsemiljö. Samtidigt satsar man på utveckling av lärarnas digitala kompetens. Under hösten 2014 börjar aktörerna dela med sig av erfarenheterna och pilottestningen.

Grankulla deltar exempelvis i undervisnings- och kulturministeriets nationella arbete för framtidens grundskola samt Utbildningsstyrelsens nätverk för utvecklingskolor.

- Finska undervisningsväsendet har **elevernas och personalens välbefinnande** som sitt viktigaste utvecklingsobjekt inom nätverket: Utvecklingsarbetet fokuserar på att förnya lärmiljöerna och strukturerna, stödja elevernas växande och utveckling samt stödja delaktigheten och gemenskapen, samarbeta och göra saker tillsammans.
- Svenska undervisningsväsendet har **elevernas och personalens välbefinnande** som sitt viktigaste utvecklingsobjekt inom nätverket: Verkställandet av den lokala utvecklingsplanen förutsätter satsningar på personalens kompetens, hållbar välfärd och ledarskap. Målet är att utveckla en fortlöpande pedagogisk diskussion/process.

Bildningsväsendets bildningspolitiska program kommer att godkännas i början av 2015. Centrala delar i programmet är de finska skolornas framtidsprogram och de svenska skolornas utvecklingsplaner som går under namnet Toppkompetens. Det finska undervisningsväsendet har deltagit i Utbildningsstyrelsens KuntaKesu-utbildning och det svenska undervisningsväsendet i det motsvarande svenskspråkiga projektet Toppkompetens.

I MetrOp-undersökningen (2011) intog Grankullaeleverna en topplacering i metropolområdet i fråga om såväl upplevt välbefinnande som kunskapsnivå. Alla som gått ut grundskolan fick studieplats år 2013, och läget verkar lovande också år 2014. Skolornas språkutbud och internationella samarbete är omfattande. Var fjärde finskspråkig elev i årskurserna 1–6 går i språkbud, och i klasserna 7–9 är andelen 17 %.

4.1. Elever och studerande

Undervisningsverksamheten i Grankulla är indelad i ett finskt och ett svenskt undervisningsväsen:

- Finskt låg- och högstadium (totalt 725 elever)
- Finskt gymnasium (375 studerande)
- Svenskt låg- och högstadium (totalt 700 elever)
- Svenskt gymnasium (280 studerande)

Tabell 1. Skolornas elevantal 2012–14, prognos 2014–15

Elevantal	2012 – 13	Grundl. utbild- ning totalt	2013 – 14	Grundl. utbild- ning totalt.	2014 – 15	Prognos 8.5.2014
Mäntymäki	370		383		390	
Kasavuori	340	710	343	726	335	725
Lukio	375		375		375	
Finskspråkig undervisning tot.	1085		1101		1100	
Granhult	396		393		403	
Hagelstamska	263	659	276	669	297	700
Gymnasiet	280		283		280	
Svenskspråkig undervisning tot.	939		952		980	
Totalt	2024		2053		2080	
Förskoleunder- visning					113	
på finska					57	
på svenska					56	
Därav som köpt service						27

Antalet elever i grundläggande utbildning har ökat under de senaste åren (tabell 1). Uppgifter per skola finns i **bilaga 1**. Enligt Statistikcentralens befolkningsprognos kommer antalet Grankullabor i åldrarna 7, 13 och 16 år att öka under perioden 2015–2040. Årskullarna växer i hela huvudstadsregionen under denna tidsperiod. Årskullen av 7-åriga Grankullabor ökar med 8 procent fram till 2030, 13-åringarna med 9 procent och 16-åringarna med 15 procent. Noggrannare prognoser finns i **bilaga 2**. Prognoserna från Kaupunkitutkimus fås senare under vintern 2015.

Prognoser från Statistikcentralen går inte att få språkgruppsvis. Enligt Utbildningsstyrelsens prognos kommer gruppen svenskspråkiga 16–21-åringar att minska i Nyland från 1 785 till 1 665 personer under perioden 2014–2020, men efter det, fram till 2028 ökar den igen till ca 1 780 personer. Tillväxten kommer sannolikt att fortsätta också efter detta. Den svenskspråkiga åldersgruppens minskning fram till 2020 kommer troligen att vara mindre i huvudstadsregionen än i det övriga Nyland.

Skolval över kommungränserna

Grankulla ger också mycket service till invånare i grannkommunerna. Läsåret 2013–14 var 27,3 % av eleverna i den grundläggande utbildningen bosatta i en annan kommun (33,5 % i de finska och 20,7 % i de svenska skolorna). Största delen kommer från Esbo och fullgör här sina studier på högstadiet (tabell 2).

Antagningen av elever från andra kommuner till den grundläggande utbildningen utgör sekundär elevantagning. Grankulla samarbetar med den grundläggande utbildningen i Esbo ifråga om elever som bor nära kommungränsen genom att erbjuda plats genom s.k. sekundär elevantagning för elever som bor i dessa områden. Antagning över kommungränsen sker i alla årskurser, men huvudsakligen vid övergången från lågstadiet till högstadiet.

År 2013 gick 96 Grankullabarn (8 %) i grundskola utanför hemkommunen. Av dem som går i grundskola på en annan ort är största delen finskspråkiga, medan de svenskspråkigas andel på årsnivå är bara 5–6 barn. Speciellt Helsingfors stads specialskolor, specialpedagogiska skolor, kristliga skolor och språkskolor utgör alternativ även för Grankullabarn.

Till utbildning på andra stadiet kan man söka fritt i hela landet. Utsocknes elever kommer till staden för att avlägga gymnasiestudier. Andelen studerande från andra kommuner i det finska och svenska gymnasiet i Grankulla var under **läsåret 2012–2013** totalt ca **69 %** (451). Av dessa 451 gymnasiestuderande studerade 283 i det finska och 168 i det svenska gymnasiet. Den proportionella andelen studerande från andra kommuner av hela läroanstaltens studerandeantal under läsåret i fråga var 75 % i det finska och 61 % i det svenska gymnasiet (tabell 2).

Under samma läsår **2012–2013** studerade ca **60 %** (292) av alla andra stadiets studerande bosatta i Grankulla på en annan ort (specifikation per kommun i bilaga 3). Av dessa 292 Grankullabor studerade 107 i en yrkesläroanstalt på andra stadiet och 185 i ett gymnasium. I Grankulla ordnas ingen yrkesutbildning. Statistik per språkgrupp har inte gjorts.

Tabell 2. Antal elever i grundläggande utbildning enligt skola och hemkommun 2013–14 samt antal elever i gymnasieutbildning 2012–13

Elevantal enligt hemkommun 2013–14	Grankulla	Esbo	Kyrkslätt	Helsingfors
Mäntymäki	323	57	1	
Kasavuori	157	184		1
Lukio (2012–13)	92	från andra kommuner: 283 (75%)		
Finskspråkig grundl. utbildning totalt	480	241	1	1
%	66,4 %	33,3 %	0,1 %	0,1 %
Granhult	352	41	1	1
Hagelstam	197	100		1
Gymnasiet (2012–13)	108	från andra kommuner: 168 (61%)		
Svenskspråkig grundl. utbildning totalt	549	141	1	2
%	79,2 %	20,3 %	0,1 %	0,3 %
Grundl. utbildning totalt	1029	382	2	3
%	72,7 %	27,0 %	0,1 %	0,2 %
Gymnasieutb. totalt	200	från andra kommuner: 451 (69%)		

Källa: Statsandelssystemet

Storleken på skolklasserna

Gruppstorleken i grundskolan (2013–14) var i alla finskspråkiga skolor 18, i Hagelstamska 17 samt i Granhult och Gymnasiet Grankulla samskola 19. Lågstadierna hade 3–4 parallellklasser, Kasavuoren koulu 6–7 och Hagelstamska skolan 6.

Skolskjutsar

Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att ordna skolskjuts då skolresan är minst 5 km. Av alla elever inom den grundläggande utbildningen i Södra Finland fick en femtedel skjutsförmån år 2013 (Södra Finlands regionförvaltningsverk 2014). Enligt Kommunförbundets databas Kouluikkuna (Kommunförbundet 2014) hade Grankulla år 2013

kortare skolvägar än någon annan kommun. Alla skolelever i Grankulla hade en skolväg som var under 3 km lång år 2013. Inom staden finns det alltså inga skolvägar ger rätt till ersättning för skolresor. De längsta skolvägarna inom Grankulla är Mäntymäki med 2,6 km och Kasavuoren koulukeskus med 3,1 km. Grankulla har fungerande kollektivtrafik.

Antal sökande till gymnasierna

Antalet sökande till gymnasierna i Grankulla har varierat mycket under åren 2010–2014. Vid GGs har antalet sökande varierat mindre, men år 2014 steg antalet sökande med 49 % trots att årskullen minskade något i området. Det lägsta medeltalet för antagning bland de sökande till bägge gymnasierna har stigit. Medeltalet för de antagna till Gymnasiet Grankulla samskola hösten 2014 var högre än till något annat svenskt gymnasium. Även vid Kauniaisten lukio har det lägsta medeltalet för antagning stigit.

Tabell 3: Antalet nybörjarplatser i gymnasierna, sökande och antagna samt lägsta medeltalet för antagning 2010–2014

	1-handssökande	Nybörjarplatser	Lägsta medeltal	Antagna
Kauniaisten lukio				
2010	178	120	8,33	120
2011		120	8	120
2012	98	120	8,17	120
2013	198	120	8,42	120
2014	164	120	8,42	123
Gymnasiet Grankulla samskola				
2006		92	7	89
2007	93	92	7,42	92
2008		92	7,25	92
2009	80	92	7,33	92
2010	97	92	7,58	92
2011	93	92	7,5	92
2012	95	92	7,75	92
2013	88	92	7,42	92
2014	131	88	8	88

4.2. Personal

Tabell 4. Skolornas vakanser 2015

Personal 2014	Rektor, sekreterare	Vakt- mästare *)	Elevvård	Biträden **)	Klass- lärare	Lektorer	Special- lärare / Special- klasslärare	S2- lärare	Studie- hand- ledare	Timlärare (ordinarie, huvud- och bisyssla)	PC-sam- ordnare	Totalt
<i>Finskspråkig undervisning</i>	6	6,5	4	19	18	44	4	1	1	20	1	124,5
Förvaltning			4								1	5
Mäntymäki	2	3		13	18		3	1		7		47
Kasavuori	2	3,5		4		24	1		1	6		41,5
Lukio	2					20				7		29
Skolg.biträde annanstans				2								2
<i>Svenskspråkig undervisning</i>	6	5,5	4	13	21	37	9	0	1	32	0	128,5
Förvaltning			4									4
Granhult	2	2,5		10	21		4			11		50,5
Hägelstamska	2	3		3		21	4			11		44
Gymnasiet	2					16	1		1	10		30

*) I Kasavuori finns 0,5 lösöresförvaltare och i Hägelstamska 0,5 lösöresförvaltare.

***) Pga. avtalet om köp av tjänster till eftermiddagsverksamheten är 7 vakanser för biträden obesatta i Mäntymäen koulu 2014–15.

4.2.1. Vakanser och antal anställda

I det totala antalet anställda i skolorna skedde inga förändringar under år 2013. Vid svenska gymnasiet har inrättats en lektorstjänst i hälsokunskap och psykologi fr.o.m. 1.8.2013. Lärarkårsplanen 2014–2015 för de finska skolorna har godkänts. I och med den har man inrättat tre vakanser utan att höja antalet anställda.

Kostnadsfördelningen för de svenska skolornas gemensamma elevvårdspersonal ändrades 2013, och Mäntymäen koulu fick en ny skolkurator i början av 2014. Således uppfyller elevvårdsdimensioneringen för skolornas del kraven i den nya elev- och studerandevårdslagen, då varje skolenhet nu har en kurator, en psykolog och en hälsovårdare. I Grankulla fanns det 550 elever per kurator och psykolog år 2014. I Nyland var motsvarande antal 1 125 elever per psykolog och 830 elever per skolkurator år 2010–2011.

Lärarna i tabell 4 anges under den skola de huvudsakligen undervisar i. En del av lärarna (8) undervisar dock inom såväl grundläggande utbildning som gymnasium (se 4.2.4). Bland timlärarna finns också lärare som undervisar bara en del av läsåret eller har endast ett litet antal årsvekotimmar under läsåret. Närmare information om vakanserna finns i vakansförteckningen i budgeten.

Kostnaderna för huvudförtroendemannens uppgifter har bokförts under det svenska gymnasiet och motsvarar tio årsvekotimmar. Eftermiddagsverksamheten vid både svenska och finska skolor har lagts ut från och med hösten 2014. Den finska eftermiddagsverksamheten tillhandahölls tidigare av skolans egen personal. Alla ändringar har gjorts i samband med naturlig avgång. Vakanserna för skolgångsbiträden syns dock fortfarande i tabellen ovan under den finska undervisningen.

4.2.2. Behörighet

I förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet bestäms följande: Behörig att ge klassundervisning är den som har avlagt magisterexamen enligt förordningen om examina och lärarutbildning på det pedagogiska området (576/1995) och i nämnda förordning avsedda studier inom olika ämnen och ämneslatheter som undervisas i grundskolan, samt pedagogiska studier för lärare som omfattar minst 35 studieveckor. Behörig att ge klassundervisning är även den som har avlagt kandidatexamen enligt förordningen om pedagogiska examina och studier (530/1978) samt ovan nämnda studier eller har avlagt studier inom olika ämnen och ämneslatheter som undervisas i grundskolan och har någon annan av ämneslärare enligt denna förordning förutsatta behörighet än den som avses i 102 § 2 mom. i grundskoleförordningen (718/1984, den 12 oktober 1984).

Behörig att ge ämnesundervisning är den som har avlagt högre högskoleexamen och i varje ämne som undervisas har slutfört minst 35 studieveckors studier i undervisningsämnet i utbildningen för ämneslärare eller enligt ett av universitetet utfärdat intyg studier som motsvarar dessa samt minst 35 studieveckors pedagogiska studier för lärare.

Behörig som rektor är den som har högre högskoleexamen, behörighet som lärare för utbildningsformen i fråga, tillräcklig arbetserfarenhet av läraruppgifter samt examen i undervisningsförvaltning enligt av Utbildningsstyrelsen godkända grunder, har slutfört studier i undervisningsförvaltning omfattande 15 studieveckor som ordnas vid ett universitet eller på annat sätt har inhämtat tillräcklig kännedom om undervisningsförvaltning.

Lärarekryteringen har lyckats väl i Grankulla, och lärarnas behörighetsgrad har stigit under de senaste åren, trots att det har varit svårt att rekrytera behöriga lärare till svenska skolor i södra Finland. Till de finska skolorna har det under våren 2014 anställts tre klasslärare, fyra ämneslärare och tre lektorer. Till de svenska skolorna har det anställts fyra klasslärare, två lektorer och en studiehandledare. Alla de nya lärarna har uppfyllt behörighetskraven för lärartjänsten i fråga. Andelen behöriga lärare hösten 2014 är för tjänsternas del 98 % i Mäntymäen koulu, 95 % i Kasavuoren koulu och 97 % i Kauniaisten lukio samt 85 % i Granhultsskolan, 94 % i Hagelstamska skolan och 95 % i Gymnasiet Grankulla samskola.

I Mäntymäen koulu har åtta av klasslärarna dubbel behörighet (klasslärare och ämneslärare inom grundläggande utbildning), och sex av dem innehar en tjänst. Dessutom har alla tre speciallärare dubbel behörighet. Av klasslärarna i Granhultsskolan har fyra dubbel behörighet: en i finska, en i engelska och två i gymnastik.

Lärare med dubbel behörighet kan arbeta som ämneslärare inom grundläggande utbildning. Deras betydelse är stor, då man planerar undervisning för åk 4–7 i sådana ämnen i vilka antalet årsvekotimmar är lågt. Tack vare lärare med dubbel behörighet minskar skolans behov av timlärare.

Övergång till enhetsskola förutsätter inte lärare med dubbel behörighet, eftersom undervisningen kan fördelas smidigt mellan klass- och ämneslärare. En smidig användning av klasslärare och ämneslärare i undervisningen av enskilda ämnen ändrar inte den grundläggande praxis enligt vilken klasslärarnas primära uppgift är att som klasslärare undervisa årskurserna 1–6, medan ämneslärarna undervisar årskurserna 7–9.

4.2.3. Pensionsavgång

I de finskspråkiga skolorna är 10 anställda år 2014 i åldern 62–67 år: 4 i gymnasiet, 5 i Kasavuoren koulu och 1 i Mäntymäen koulu. Det är fråga om lektorer, timlärare och elevvårdspersonal. I de svenskspråkiga skolorna är 5 anställda år 2014 i åldern 62–67 år: 2 i gymnasiet och 3 i Granhultsskolan. Det är fråga om skolsekreterare, lektorer och andra lärare.

4.2.4. Gemensamma lärare

Tabell 5. Skolornas gemensamma lärare

Gemensamma årsveckotimmar 2013–2014 (den först nämnda är den huvudsakliga skolan)	
Kasavuori-Mäntymäki	13
Lukio-Kasavuori	7
Kasavuori-Lukio	52,75
Hagelstam-Mäntymäki	6
Hagelstam-Kasavuori	2
Hagelstam-Granhult	24
Hagelstam-GGs	49

Fyra av lärarna i **Kasavuoren koulu** hade undervisningstimmar i Mäntymäen koulu under läsåret 2013–2014. Man hade gemensamma lärare i svenska, teknisk slöjd och tyska. Sex lärare i Kasavuori hade timmar också Kauniaisten lukio; de undervisade i hälsokunskap, historia och samhällslära, biologi och geografi samt gymnastik, och en gav specialundervisning. Dessutom ordnade högstadiet studiehandedare kurser i tävlingsträning och säkerhetsträning för gymnasieeleverna. Högstadielärare sköter också klassplaceringar och övervakningspass vid gymnasiet.

Två av lärarna i **Kauniaisten lukio** undervisar i Kasavuoren koulu (franska och ortodox religion).

Två av lärarna i **Hagelstamska skolan** har undervisningstimmar i textilslöjd och teknisk slöjd i Granhultsskolan, och sex lärare undervisar i gymnastik, samhällslära, engelska, bildkonst och franska i Gymnasiet Grankulla samskola. Två av lärarna i Hagelstamska skolan har undervisningstimmar i historia och bildkonst i språkbadsklasser i Mäntymäen koulu och Kasavuoren koulu.

I bilaga 4 finns närmare information om lärarnas gemensamma veckotimmar.

Behovet och användningen av gemensamma lärare varierar stort från läsår till läsår. Sju högstadielärare undervisar också i gymnasiet under läsåret 2014–2015. Kasavuori och Mäntymäki har inga gemensamma lärare i år.

4.3. Timfördelning och läroplan

Statsrådet gav 28.6.2012 en förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen. De svensk- och finskspråkiga grundskolorna i Grankulla beredde tillsammans den lokala timfördelningen från hösten 2013. Timfördelningen planerades utgående de nya läroplansgrunderna, i enlighet med verksamhetsprinciperna för en sammanhållen grundskola.

	<u>för alla gemensamma</u>	<u>frivilliga språk</u>	<u>TOT.</u>
<i>Finska skolor</i>	236 åvt (inkl. B1, 9 åvt)	14 åvt (A2 o. B2)	250 åvt
<i>Svenska skolor</i>	244 åvt		244 åvt

På grund av skillnader som gäller språk och kultur är timfördelningarna i den finska och den svenska grundläggande utbildningen inte identiska. Båda språkgrupperna har enligt statsrådets förordning 28.6.2012 222 årsveckotimmar (minimiantal). Den svenskspråkiga grundläggande utbildningen i Grankulla erbjuder totalt 244 åvt och den finskspråkiga 236–250 åvt beroende på elevernas val.

Språkprogram för den grundläggande utbildningen i Grankulla

	Finska skolor	Svenska skolor	Språkutbud
A1, obligatoriskt	x	x	Finska (sv. skolor) EN, RU, SA (fi. skolor)
A2, frivilligt	x	x	EN, TY (sv. skolor) EN, RU, SA (fi. skolor)
B1, obligatoriskt	x		RU (fi. skolor)
B2, frivilligt	x	x	FRA, ES, RY, TY (sv. skolor) RA, SA, VE (fi. skolor)

I de svenska skolorna börjar undervisningen i A1/finska i årskurs 2. De frivilliga A2-språken börjar i åk 4. I de finskspråkiga skolorna börjar undervisningen i engelska som A1-språk och språkbadssvenska i åk 1. De frivilliga A2-språken börjar i åk 4.

I den finska grundläggande utbildningen ges totalt 9 åvt undervisning i B1-språket (andra inhemska/svenska). De svenska skolorna har ingen undervisning i B1-språk. Undervisningen i frivilligt B2-språk inleds för bägge språkgrupperna i åk 8, och det räknas som valbart ämne.

I den finskspråkiga undervisningens timfördelning utgör A2 ett frivilligt språk, som kan vara ett av elevens valbara ämnen. B2-språket studeras alltid som valbart ämne. B1-språket är ett obligatoriskt ämne för de elever som inte har studerat svenska som A-språk. De svenska skolornas språkutbud är förenligt med den allmänt rådande verksamhetskulturen inom svenskspråkig utbildning, vilket gör det lättare att byta skola över kommungränserna. De svenska grundskolornas undervisningsvolym enligt timfördelningen är i årskurserna 1–9 alltid sammanlagt 224 årsveckotimmar. De finskspråkiga skolornas totala antal timmar varierar beroende på språkval och valbara ämnen. Som minst har det sammanräknade antalet timmar i åk 1–9 236 åvt och som mest 250 åvt. För största delen av eleverna är undervisningsvolymen ca 240 åvt.

Utbildningsstyrelsen fastställde de nya läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen 22.12.2014. De lokala läroplanerna bereds så att undervisningen enligt dem kan påbörjas under hösten 2016. De nya läroplansgrunderna betonat glädjen i lärandet och elevernas egen aktiva roll. Det är viktigt att satsa på interaktionsfärdigheterna och på att jobba tillsammans och växa upp till en hållbar livsstil. Skolorna bemöter framtidens utmaningar genom att utveckla en bred kompetens hos eleverna (se även kap. 2.2.).

4.4. Kostnader

Tabell 6. Kostnader/elev/skola enligt bokslutet 2013.

Kostnader/elev BS2013	Personalutgifter	Elevbundna kostnader	Interna utgifter	Totalt
Finskspråkig undervisning				
Mäntymäki	5112	578	2189	7879
Kasavuori	6813	811	2100	9724
Lukio	5346	460	2160	7966
Svenskspråkig undervisning				
Granhult	5260	639	2675	8574
Hagelstam	7220	1116	3089	11425
Gymnasiet	5674	979	2812	9465

År 2013 var priset per enhet i gymnasierna 6 704,40 euro och grundpriset i den grundläggande utbildningen 7 519,50 euro. Nettokostnaderna per elev i grundläggande utbildning i Grankulla (ca 9 500 euro) överskred medeltalet för hela landet (ca 8 500 euro) år 2012. Även kostnaderna/elev i gymnasieutbildningen (ca 8 400 euro) överskred medeltalet för hela landet (ca 7 000 euro). Motsvarande siffra i Esbo var ca 6 900 euro. Uppgifterna per skola år 2013 presenteras i tabell 5.

Esbo hade nästan lika höga kostnader för grundläggande utbildning som Grankulla. Fastighets- och skjutskostnaderna var låga i Grankulla jämfört med andra kommuner. Största delen av utgifterna hänförs till undervisning och elevvård. Till exempel elevvården i Grankulla har väl tilltagna resurser (se 4.2.1). De svenskspråkiga skolorna har högre kostnader än de finskspråkiga. Så är det ofta i tvåspråkiga kommuner; som exempel kan nämnas Esbo och Kyrkslätt (utkastet till rapport över bildningssektorn i EGKV-utredningen). Kostnadsskillnaderna mellan finska och svenska skolor beror på många olika faktorer, vars effekt varierar beroende på de lokala förhållandena. Inom svenskspråkig undervisning arbetar man ofta med *mindre volymer*, vilket gör att skolorna och gruppstorlekarna ofta är mindre än i den finskspråkiga undervisningen. En utredning som gjordes i Kyrkslätt 2011 bekräftar volymfaktorns och växande årskullars effekt: större elevantal ger bättre kostnadseffektivitet i de finska skolorna.

Kostnadsnivån höjs också av *dyrare skolmaterial*, ofta *längre skolresor* samt *tidig undervisning i det andra inhemska språket* i svenska skolor. I de svenska skolorna får eleverna lära sig finska antingen som det andra inhemska språket eller som en modersmålsinriktad studiehelhet senast i årskurs 3, och undervisningen i engelska börjar senast i årskurs 5. I finska skolor börjar studierna i det andra inhemska språket senare, först i årskurs 7 (tidigareläggning 2016 till årskurs 6). De svenskspråkiga skolorna integrerar i större utsträckning specialelever än de finskspråkiga. Det här medför ökat behov av smågrupper och biträden, vilket höjer kostnaderna. De totala kostnaderna för specialundervisningen är i allmänhet lägre om undervisningen integreras än om servicen köps av utomstående. De individuella behoven och kostnaderna varierar dock väldigt mycket i dessa fall. Kostnaderna för köp av specialundervisningstjänster täcks med anslag från förvaltningens kostnadsställe. Lokala skillnader i kostnaderna uppstår särskilt på grund av skillnader i *fastighetskostnaderna* samt *lärarnas åldersstruktur*, som återspeglas direkt i undervisningskostnaderna genom lärarlönerna.

Närmare information om kostnaderna finns i bokslutet för 2013.

Tabell 7. Verksamhetsbidraget i budgetarna 2013, 2014 och 2015 samt i bokslutet 2013

Verksamhetsbidrag	BG 2013	BS 2013	BG 2014	BG 2015
Finskspråkig undervisning	8512678	8303220	8775066	8665505
Förvaltning	217121	183611	180083	400310 *)
Mäntymäen koulu	2936066	2923679	3086315	2945495
Kasavuoren koulu	3263651	3223915	3316003	3224775
Kauniaisten lukio	2891426	2914267	2945863	2881225
Muu koulutoimi	409313	262913	400802	429700
Svenskspråkig undervisning	8777729	8517865	8936992	8820210
Förvaltning	130809	126441	134818	316780 *)
Granhultsskolan	3457068	3377152	3523448	3320589
Hagelstamska högstadiet	3150304	3033387	3268342	3188380
Gymnasiet Grankulla samskola	2483830	2485266	2558384	2511020
Övrig skolverksamhet	354886	305375	366000	469441

*) elevvården överfördes från skolorna till förvaltningen 1.1.2015

På grund av statsandelsreformen kommer Grankullas inkomster för bildningssektorns del att enligt preliminär uppgift minska med ca 2–3 procent/år under de kommande åren. Till 2015 minskar budgetramen för både den svenska och den finska undervisningen preliminärt räknat med 190 000–195 000 euro eller 2,2 procent jämfört med årets budget. I och med det effektiviseringskrav som hållbarhetsgapet i statens offentliga ekonomi orsakar kommer också finansieringen av utbildningen på andra stadiet att drabbas av inbesparingar i framtiden.

Statsrådet har preliminärt beslutat att minska finansieringen för gymnasieundervisningen med ca 15–20 % under åren 2014–2017. Priset per enhet i gymnasieundervisningen skulle sjunka från nuvarande 6 000 euro (2015) till 5 000 euro åren 2016–17. Enligt förhandsbesked från utbildningsstyrelsen utgör finansieringen år 2017 90,6 % av nivån 2014, men i denna uppskattning har allt ännu inte beaktats. Utbildningsstyrelsen kommer att ge kommunerna en precisering i april 2015.

Inom hela undervisningsväsendet (grundläggande utbildning och gymnasium för bägge språkgrupperna) sjunker nettokostnaderna/elev enligt budgeten från 9 139 euro 2014 till 8 688 euro 2015.

4.5. Fastigheter

Den finska skolförvaltningen planerar investeringar på såväl Mäntymäen koulu som Kasavuoren koulukeskus. Projektplanen för Kasavuoren koulu godkändes på hösten 2014. Enligt projektplanen ska hustekniken och lokalerna i Kasavuoren koulukeskus moderniseras för att avhjälpa brister i personal-, undervisnings- och arbetsutrymmena. Den planerade tillbyggnaden vid Kasavuoren koulu omfattar 640 m² och sex undervisningsrum à 60 m², men samtidigt förlorar skolan tre av de nuvarande undervisningsrummen, när personalutrymmena och ett klassrum utvidgas. Kostnaderna uppgår enligt investeringsplanen till ca 2,74 miljoner euro men efter det, i projektplanen för skolcentret, har det totala priset för renoveringen beräknats till 3,44 miljoner. Projektplanen för Mäntymäen koulu kommer att godkännas under 2015. Investeringarna på Mäntymäki handlar om förstörande av matsalen och sanering av de administrativa utrymmena. Kostnadskalkylen enligt investeringsplanen uppgår till 1 miljon euro. En noggrannare kostnadsberäkning kommer att ingå i projektplanen. Kasavuoriprojektet ingår i planerna under **2015–16** och Mäntymäki under **2017** (tabell 8).

Tabell 8. Undervisningsväsendets investeringar enligt investeringsplanen i budgeten 2015, 1 000 euro Beräkningarna i projektplanerna kan avvika från detta.

1 000 €	2015	2016	2017	2018	2015–19
Mäntymäen koulu					
Sanering av administrativa utrymmen, utvidgning av matsalen till allaktivitetsrum; projektplanering			1000		1000
Kasavuoren koulukeskus					
Modernisering av hustekniken och utrymmena i C-och D-korridor; lärarrum	1000	1740			2740
Svenska skolcentrum					
Tillbyggnad av gymnasiet, läsesal, arbetsrum för lärare (mediatek)					
Kunskapscentrum, högstadiet					
Sanering av gymnastiksalen			850		850
Sanering av fysik- och kemisalarna, H-delen		180			180

I det **svenskspråkiga undervisningsväsendet** planeras investeringar på Svenska skolcentrum. Saneringen av F- och G-delarna blev klar till hösten 2014. Under kommande år inleds projektplaneringen av gymnastiksalen, H-delen och gymnasiets tillbyggnad (tidigare mediatek) i enlighet med investeringsplanen. Dessa projekt slås samman under våren 2015, och behovsutredningarna uppdateras i samband med utarbetandet av gymnasiestrategin. Under våren utarbetas också en gymnasiestrategi som ska uppfylla bestämmelserna i den nya lagen om anordnarnätverket och undervisnings- och kulturministeriets föreskrifter (se även 5.4.1). Tiden för när kunskapscentret vid Hagelstamska skolan ska planeras har inte bestämts i investeringsplanen (tabell 8). Granhultsskolan har inga investeringsbehov. Skolan sanerades 2003 för lågstadiets behov.

I **bilaga 6 a** finns ytterligare information om skolornas projektplaner och förverkligandet av dem.

Användning av lokalerna

Kasavuori skolcentrum har sammanlagt 34 klassrum för allmän undervisning. Nio av dem har en areal på 64 m² och fem en areal på 57 m². Resten av undervisningsrummen är 32–99 m² stora, och antalet är 1–3 av varje sort (tabell 9, bilaga 6 b). För praktiska ämnen och konstämnen finns sju undervisningssalar. Det finns två gymnastiksal, av vilka den ena också tjänstgör som festsal. För biblioteket finns en egen lokal och i anslutning till den ett mötesrum som också används för undervisning. Kasavuori har ett auditorium, som huvudsakligen används av gymnasiet. Matsalen utgör en del av skolans allaktivitetslokal, och lunchen serveras i två omgångar.

Personalrummen består av arbetsställen och en kokvrå. I förvaltningsflygeln finns rektorns kansli, ett mötesrum (ena rektorskansliet i ombyggd skepnad) samt två sekreterares kanslier. Elevvårdspersonalen (kurator, psykolog, hälsovårdare) samt gymnasiets studiehandledare och de högre årskursernas speciallärare har alla var sitt mottagningsrum.

Under läsåret 2013–14 användes 20 av klassrummen för allmän undervisning i Kasavuori (42 m², 5 x 50–57 m², 10 x 60–64 m², 71 m², 77 m², 99 m²), totalt 1185 m², samt auditoriet och bildkonstsalen huvudsakligen av gymnasiet. Räknat på hela året var användningsgraden för lokalerna 67 %. När abiturienterna var i skolan, var användningsgraden 72 %. Högstadiet var den huvudsakliga användaren i 24 klassrum (4 x 32–39 m², 3 x 48–51 m², 4 x 57 m², 4 x 64 m², 71 m², musik/bildkonst/teknisk slöjd/textilslöjd/huslig ekonomi/mötesrum), totalt 849 m² samt undervisningssalar för praktiska ämnen och konstämnen. Användningsgraden för lokalerna var 73 %. Gymnastiksalarna användes av bägge skolorna.

Kasavuorifastigheten omfattar totalt 9 286 m², av vilket gymnasiets andel är 50 % (4 643 m²) högstadiets 45 % (4 179 m²), centralkökets 4 % (371 m²) och ungdomsbyråns 1 % (93 m²). Gymnasiet betalar 536 500 euro/år för fastigheten och högstadiet 482 900 euro/år. Den interna hyran kommer att stiga avsevärt på grund av tillbyggnaden och reparationen: från 1 003 700 till uppskattningsvis ca 1 203 700 euro.

Användningen av de allmänna klassrummen i Kasavuori skolcentrum försvåras av att deras storlek varierar mycket. Antalet klassrum för allmän undervisning är 34 och storleken varierar mellan 32 och 99 m². Om gruppstorlekarna i obligatoriska ämnen i gymnasiet ska växa, behövs flera relativt stora, jämnstora klassrum. Även om gymnasiet disponerar över största delen av de stora klassrummen, försvåras de mindre klassrummen avsevärt planeringen av rumsdispositionen vid undervisning i kursform. Det här problemet gäller inte den grundläggande utbildningen, eftersom flexibiliteten i undervisningen och undervisningsgrupperna innebär krav på olika och även olika stora utrymmen. Den planerade investeringen på Kasavuori skolcentrum (3 klassrum à 60 m²) svarar inte mot behovet att öka antalet studerande i gymnasiet.

Mäntymäen koulu har 27 klassrum för allmän undervisning: 5 på 61 m², 16 på 57 m², 5 på 44 m² och 1 på 26 m² (se tabell 9). Skolan har fyra rum för arbete i smågrupper. Det finns en gymnastiksal, som kan delas med en mellanvägg. För praktiska ämnen och konstämnen finns egna salar. Skolan har två matsalar och lunchen serveras i två omgångar. Utöver biblioteket har skolan dessutom för elevvårdspersonalen (kurator, psykolog och hälsovårdare) var sitt mottagningsrum. Personalens kafferum finns i den administrativa flygeln, och skolsekreteraren och rektorn har sina kanslier i anslutning till kafferummet. I personalrummen finns inga särskilda arbetsställen.

I Mäntymäkifastigheten är användningsgraden för undervisningsrum låg (60 %/25 klassrum för allmän undervisning), då varje klasslärare har ett eget klassrum och oanvända klassrum har ändrats till mötesrum, som även tjänstgör som arbetsrum för lärare.

Tabell 9: Undervisningsrum 2014

UNDERVISNINGSRUM (UR)				
Kasavuoren koulukeskus Antal elever totalt 715			Mäntymäki Antal elever totalt 390	
UR	Antal	m² tot.	Antal	m² tot.
26 m ²			1	26
32 m ²	1	32		
36 m ²	1	36		
38 m ²	1	38		
39 m ²	1	39		
42 m ²	1	42		
44 m ²			5	220
48 m ²	1	48		
50 m ²	3	150		
51 m ²	1	51		
56 m ²	2	112		
57 m ²	5	285	16	912
60 m ²	2	120		
61 m ²			5	305
62 m ²	2	124		
64 m ²	9	576		
71 m ²	2	142		
77 m ²	1	77		
99 m ²	1	99		
TOT.	34	1971	27	1463
Musik	1	82	1	111
Bildkonst	2	169	1	75
Textilslöjd	1	93	1	93
Teknisk slöjd	1		1	247
Gymnastik	2		1	491
Huslig ekonomi	2			
Rum för smågrupper			4	66
Studiehandl./Spec.lärare	4			
Datorrum	1	58	1	83
Auditorium	1	164		
Bibliotek	1		1	100
TOT.	14	566	11	1266
Undervisningsrum totalt	48	2315	38	2729

Under läsåret 2013–2014 var 22 av de vanliga klassrummen i undervisningsbruk. Speciallärarna hade egna utrymmen (sammanlagt tre klassrum). Användningsgraden för klassrummen för praktiska ämnen och konstämnen var 44 %. Gymnastiksalens användningsgrad var 110 % (salen delas itu).

Mäntymäkifastigheten omfattar totalt 4 000 m², av vilket skolan har förfogat över 99 % (3 944 m²) och Sansåkers daghem 1 % (56 m²). Skolan betalar 608 560 euro i årshyra för fastigheten. På grund av matsalstillbyggnaden och utvidgningen av personalutrymmena kommer den interna hyran att stiga från 621 600 euro till uppskattningsvis 746 600 euro.

5. Initiativ om en enhetsskola

I kapitlet behandlas finska skolförvaltningens initiativ om en enhetsskola (5.1.) och svenska skolförvaltningens syn på saken (5.2.).

5.1. Grundläggande utbildning

5.1.1. Behandling i finska nämnden för undervisning och småbarnsfostran

Finska nämnden för undervisning och småbarnsfostran förde 7.4.2014 (§ 23) en diskussion om finska skolförvaltningens initiativ om att skapa en enhetsskola. Som mål hade man att eliminera övergångsfasen mellan låg- och högstadiet, kontinuitet i elevens lärande och utveckling, en helgjuten lärostig för eleverna samt smidigt nyttjande av ämneslärar- och klasslärarresurserna. Man insåg att läroplansarbetet och framtidsrapporten stöder reformen.

En eventuell sammanslagning skulle enligt det ursprungliga initiativet gälla grundskolorna Mäntymäen koulu och Kasavuoren koulu. Beredningen siktade på att den enhetsskola som grundas ska ha en gemensam administration och lärarkår och omfatta årskurserna 1–9. Enligt de mål som satts upp skulle enhetsskolan inleda sin verksamhet 1.8.2016. Det andra målet i initiativet är att skolbyggnaderna byter användare: Kauniaisten lukio flyttar till Mäntymäki och Mäntymäen koulu till Kasavuori. Bytet är tänkt att göras enligt en tidsplan som renoveringarna tillåter och huvudsakligen kostnadsneutralt. Beredningen till nämnden beskrivs närmare i bilagorna 7 a och 7 b.

För skolornas personal ordnades följande informationsmöten:

- 19.3.2014 grundskolornas ledningsgrupper
- 24.3.2014 personalen i Mäntymäen koulu
- 1.4.2014 personalen i Kasavuori skolcentrum (deltagarna i regel gymnasielärare; högstadielärarna deltog i mån av möjlighet och intresse)

Nämnden beslutade 7.4.2014 (§ 23) att initiativet skulle beredas och att det skulle ordnas en invånarkväll på Mäntymäen koulu 15.4 om enhetsskola och byte av skolbyggnader. Vidare beslutade nämnden att ungdomsfullmäktige skulle behandla ärendet 5.5. Avsikten var att nämnden skulle behandla ärendet igen 23.4.2014. Stadsstyrelsen beslutade dock 15.4.2014 (§ 92) att tillsätta en arbetsgrupp för att utreda och bereda grundandet av en enhetsskola samt gymnasiernas verksamhetsförutsättningar och möjligheterna att utveckla samarbetet mellan dem.

Vårdnadshavarna till barn i den finska grundläggande utbildningen hördes i enlighet med nämndens beslut (7.4.2014 § 23) den 15 april 2014 efter mötet med allmänheten med temat "Vad är goda skolor gjorda av?". Inbjudan skickades till vårdnadshavarna via Wilma. Visionen om enhetsskola presenterades av undervisningschefen och nämndens ordförande. Före mötet kom det en anvisning från stadsstyrelsen att utrymmesfrågan inte fick behandlas.

Nämnden diskuterade ärendet 27.4.2014 under övriga ärenden (§ 36) och konstaterade för sin del att utredningsarbetet gällande en finskspråkig enhetsskola skulle göras utgående från olika lösningsalternativ så att man beaktar vilka starka och svaga sidor, möjligheter och hot varje alternativ innebär. Nämnden önskade enhälligt att man inte på förhand skulle avgränsa utredningsarbetet så att till exempel utrymmesfrågorna i det finska skolväsendet utesluts. Dessutom önskade nämnden att arbetsgruppen ännu skulle höra finska nämnden för undervisning och småbarnsfostran under våren 2014.

Ungdomsfullmäktige behandlade initiativet om en enhetsskola vid sitt sammanträde 5.5. Ungdomsfullmäktige ansåg att idén lät bra. En medlem hade egna positiva erfarenheter av enhetsskola.

5.1.2. Arbetsgruppens hörande av berörda

Stadsstyrelsen tillsatte 15.4.2014 en arbetsgrupp, som hörde rektorerna och undervisningschefen 6.5.2014.

Arbetsgruppen hörde ledningen för den *finska grundläggande utbildningen*, rektor Jarmo Ranta från Mäntymäen koulu och rektor Riitta Rekiranta från Kasavuoren koulu samt undervisningschef Sari Aarniokoski 6.5.2014. Undervisningschefen och rektorerna lade fram en plan för sammanhållen grundläggande utbildning (bilaga 8 a) och betonade i sin presentation de saker som beskrivs i bilaga 8 b.

Arbetsgruppen hörde ledningen för den *svenska grundläggande utbildningen*, rektor Anders Rosenqvist från Granhultsskolan och rektor Catharina Sunesdotter från Hagelstamska skolan samt undervisningschef Bjarne Mollgren 13.5.2014. De svenskspråkiga rektorerna och undervisningschefen hade samma uppfattning om följande saker:

- Enhetsskolan är till fördel och synergieffekterna uppnås då verksamheten och förvaltningen finns i samma byggnad, men de svenska skolornas fastigheter svarar inte i sin nuvarande form mot principen om en fastighet för enhetsskolan (se bilaga 9).
- Det svenska och det finska skolväsendet kan arbeta enligt olika modeller. En finsk enhetsskola kunde till och med främja förutsättningarna för samarbete med den svenskspråkiga undervisningen.

Det som kom fram vid hörandet beskrivs i bilaga 9.

Vid sitt möte 19.1.2015 hörde arbetsgruppen *företrädare för lärarkåren*. På plats fanns huvudförtroendeman Marcus Lång, finska gymnasietets representant Olli Junkkari, Mäntymäen koulus förtroendeman Virva Wahlstedt, Kasavuoren koulus förtroendeman Riitta Karppinen, Granhultsskolans förtroendeman Maria Lundmark och personalchef Päivi Hytönen.

OAJ ställer sig enligt huvudförtroendemannen positiv till en enhetsskola, och det gör man även på lagstiftarhall. OAJ:s erfarenheter av enhetsskolor i samma byggnad är goda. Man kan t.ex. dämpa motsättningarna mellan lärare i låg- och högstadiet.

En lösning som tillfredsställer alla står kanske inte att finna, men enhetsskolan skulle öppna möjligheter för att utveckla något nytt. Den kunde utgöra en vitamininjektion, även om det också kan finnas smärtpunkter. Utgående från lärarenkäten är responsen mer positiv än negativ. Problemen går att lösa. Enligt personalchefen innebär enhetsskolan inga problem som gäller personalen. Det är fråga om att organisera verksamheten inom staden. Det som kom fram vid hörandet och de olika synpunkterna beskrivs närmare i bilaga 12.

I de finska skolorna och det finska gymnasiet gjordes i januari 2015 en enkät bland lärarna.

Största delen av grundskollärarna (63,8 %, 37 personer) anser att sammanhållen grundläggande utbildning i åk 1–9 stöder elevernas lärande, växande och välbefinnande. Endas 8,6 % (5 personer) är av motsatt åsikt och 27,6 % har ingen åsikt i frågan. Av lärarna i Mäntymäen koulu är en mindre andel (38 %) positivt inställda än av lärarna i Kasavuori (84 %). I den sistnämnda skolan är det ingen som motsätter sig sammanhållen grundläggande utbildning.

Av grundskollärarna anser 41,7 % (25 personer) att låg- och högstadiet borde flytta till samma fastighet, medan 26,7 % motsätter sig och 31,7 % inte kan uttala sig. Av gymnasielärarna anser 28 (96,5 %) att gymnasiet bör flytta till Mäntymäkifastigheten; en lärare ville inte ta ställning.

Om man räknar ihop grundskollärarnas och gymnasielärarnas svar på frågan om byte av fastigheter, är 60 % (53 lärare) för en flyttning och 18 % emot, medan 22 % inte tog ställning.

Lärarna svarade också på öppna frågor om sammanhållen grundläggande utbildning och eventuellt fastighetsbyte (starka och svaga sidor, möjligheter och hot). Alla svar finns i bilaga 12.

5.2. Gymnasiernas ställning

Regeringen har beslutat om verkställighet av det strukturpolitiska programmet 29.11.2013. Reformen går ut på att strukturellt reformera andra stadiets anordnarnät och att reformera finansieringssystemet. Verksamheten måste anpassas till en situation där resurserna är knappare än idag. Statsrådet har tidigare aviserat nedskärningar på ca 15 eller t.o.m. 20 procent i finansieringen av gymnasieutbildningen under åren 2014–2017. Inom gymnasieutbildningen bereds samtidigt nya läroplansgrunder. Regeringen godkände 13.11.2014 de nationella målen och den nya timfördelningen för gymnasierna. Studentexamen digitaliseras stegvis från hösten 2016.

5.2.1. Anordnarnätet

En regeringsproposition om anordnarnätet (RP 306/2014 rd) gavs till riksdagen 4.12.2014. Undervisnings- och kulturministeriet gav i ett brev 9.2.2015 förhandsinformation om ansökan om anordnartillstånd. De nuvarande anordnartillstånden upphör att gälla 31.12.2016. Ansökningarna om nya anordnartillstånd ska lämnas till undervisnings- och kulturministeriet före 1.10.2015. Beslut om nya tillstånd fattas enligt ett preliminärt tidsschema i mars 2016, och de nya tillstånden träder i kraft i januari 2017. Enligt regeringspropositionen innebär reformen att samma antal tillstånd att anordna utbildning som det nu finns inom gymnasieutbildningen inte kommer att beviljas. En utbildningsanordnare som inte får nytt tillstånd kunde beviljas ett temporärt anordnartillstånd för högst ett och ett halvt år.

Avsikten är att vid beviljandet av nya tillstånd inte bara se på utbildningsbehovet utan också betona synpunkter som gäller verksamhetens kvalitet, genomslag och effektivitet. Läroinrättningarna bör bedöma sin funktionsförmåga som självständiga anordnare och överväga olika samarbets- och fusionsmöjligheter för att säkerställa en fortsatt högklassig verksamhet. Enligt förslaget byggs anordnarnätet upp av starka utbildningsanordnare, som bemöter behoven inom ett stort område eller hos ett stort befolkningsunderlag. Då blir också arbetsfördelningen mellan anordnarna i området tydlig. Om tillstånd att ordna utbildning och upprätthållartillstånd för läroinrättningar beslutar fortsättningsvis undervisnings- och kulturministeriet. När lagarna trätt i kraft, ska de anordnartillstånd som beviljats på basis av de gamla bestämmelserna upphöra att vara i kraft.

I utkastet till regeringsproposition är förutsättningarna och kriterierna för tillstånd att ordna gymnasieutbildning följande:

- Utbildningsbehov
  - tillräckligt stort befolknings- och studerandeunderlag
  - intresse för att söka sig till utbildning och utbud av gymnasieutbildning
  - inverkan på ämnesundervisning, gymnasie- och grundläggande utbildning för vuxna samt påbyggnadsutbildning
- Ekonomiska förutsättningar
  - förmåga att ordna utbildning högklassigt och skapa goda resultat med statlig och kommunal finansiering
  - solvens, även vid förändringar
  - hänsyn tas till bland annat kostnadsstrukturen, den uppskattade inkomstutvecklingen och stabiliteten i antalet studerande.
- Yrkesmässiga förutsättningar
  - iakttagande av lagstiftning och bestämmelser om examens- och läroplansgrunder
  - aspekter som gäller undervisningens kvalitet
  - pedagogiskt tidsenliga, säkra och hälsosamma lokaler och redskap
  - behövligt antal behöriga anställda

- samarbete med områdets högskolor och andra utbildningsanordnare samt arbetslivet
- ett verksamhetssystem som täcker hela verksamheten.

(Kangaspunta 10.11.2014)

5.2.2. Finansieringssystemet

En regeringsproposition om finansieringssystemet (RP 310/2014 rd) gavs till riksdagen 9.12.2014. Målet för reformen är att i enlighet med de utbildningspolitiska målen förnya finansieringen av gymnasieutbildningen så att finansieringen då åldersklasserna minskar tryggar den regionala tillgängligheten till gymnasieutbildning, stöder det strukturella utvecklandet av gymnasienätet och utbildningens resultat samt motiverar till genomströmning av utbildningen.

Avsikten är att revidera finansieringssystemet så att finansieringen i första hand baserar sig på prestationer och resultat, inte på studietiden. Enligt utkastet kommer anordnare av gymnasieutbildning att beviljas basfinansiering, prestationsfinansiering och effektivitetsfinansiering. I försökskalkylerna har prestationsfinansieringens andel varit 47 %, basfinansieringens 49 % och effektivitetsfinansieringens 4 %.

I *basfinansieringen* beaktas enligt motiveringarna till lagförslaget studerandeåren, ämnesstudierna och en tillgänglighetsförhöjning inklusive språkförhöjning. En tvåspråkig kommun får denna förhöjning, om kommunen tillhandahåller gymnasieutbildning på både finska och svenska, förutsatt att det sammanlagda antalet studerande i vardera språkgruppen stannar under 200 studerande.

Prestationsfinansiering beviljas enligt prestationer, d.v.s. avlagda studentexamina, om den studerande samtidigt har avlagt gymnasiets lärokurs.

Effektivitetsfinansiering beviljas utbildningsanordnaren på basis av de studerandes placering i fortsatta studier, minskning av antalet som avbryter sina gymnasiestudier och poängsättning av förfrågan om studerandes välfärd.

Finansiering enligt prövning kunde också beviljas för att stöda och genomföra strukturen reformen och för att utveckla och effektivisera utbildningsanordnarens nätverk av verksamhetsställen samt för uppnående av viktiga utbildningspolitiska mål.

Det nya finansieringssystemet belönar för resultat och genomslagskraft, och motiverar då bland annat till att studierna slutförs inom tre år enligt bestämmelserna. Prestationsfinansieringen förväntas sporra utbildningsanordnare att öka studiehandledningen och utveckla undervisningsmetoderna, vilket hjälper de studerande att klara av examen inom den målsatta tiden och leder dem också i högre grad vidare till fortsatta studier. Reformen leder också till att hela verksamheten i skolorna utvecklas så att responsen från eleverna beaktas.

Den föreslagna finansieringsmodellen påverkar fördelningen av finansieringen mellan utbildningsanordnare på andra stadiet. Finansieringen riktas relativt sett i högre grad till sådana utbildningsanordnare där genomströmningen i utbildningen är effektiv och resultatindikatorerna visar att utbildningen har genomslagskraft. Ändringarna för de enskilda utbildningsanordnarna minskas genom att i lagen inkluderas en övergångsbestämmelse enligt vilken basfinansieringens andel i början är stor och sedan minskas gradvis.

Undervisnings- och kulturministeriet meddelade i ett brev 9.2.2015 att kommunerna i april 2015 får ministeriets uppskattning om hur mycket gymnasiernas finansiering i medeltal kommer att minska under statsrådets ramperiod 2016–2019. Enligt preliminärt besked från ministeriet blir finansieringsnivån år 2017 90,6 % av finansieringen år 2014. Här ingår dock ännu inte alla förändringar i finansieringen. Undervisnings- och kulturministeriet har lovat ge preciseringar i april 2015.

5.2.3. Timfördelning, läroplan och digitala studentexamina

Gymnasiets lärokurs förblir enligt timfördelningsbeslutet 13.11.2014 oförändrad, tre år och 75 kurser. Målet för reformen är att stärka allmänbildningen och åstadkomma en bredare kompetens. Den som vill avlägga av gymnasiet lärokurs ska även i fortsättningen studera gymnasiet samtliga läroämnen.

Nya inslag i timfördelningens struktur blir bl.a. fördjupande temastudier (3 kurser), som förbättrar integreringen i undervisningen och ökar samarbetet mellan läroämnena samt gör det lättare att behärska bredare helheter än enskilda läroämnen. Matematikstudierna börjar med en gemensam studiehelhet, efter vilken den studerande väljer antingen lång eller kort kurs i matematik. Den obligatoriska studiehandledningen utökas med en kurs. Det kommer att bli några ändringar i antalet kurser i naturvetenskapliga ämnen, humanistisk-samhällsvetenskapliga ämnen och religion/livsåskådningsfostran. Studierna i konstämnen borde ha minst nuvarande omfattning, men det sammanlagda utbudet på kurser i såväl musik som bildkonst minskar med en kurs. Antalet obligatoriska kurser i musik och bildkonst minskar dock inte.

Målet med förordningen är att stärka de kognitiva färdigheterna (inlärningsfärdigheter, problemlösning, kritiskt tänkande och kreativitet), arbetsfärdigheterna (växelverkan och samarbete, inhämtande och hantering av information, arbetslivsfärdigheter och entreprenörskap), motivationen att lära sig samt förutsättningarna för medborgerligt inflytande och samhällsengagemang, etisk tanke- och handlingsförmåga samt hållbar utveckling.

Verksamhetskulturen och lärmiljöerna bör stödja individens och samfundets växande, lärande och växelverkan. Dessutom ska man mångsidigt utnyttja studiemiljöer som ger ökad kännedom om arbetslivet, företagsamhet, fortsatta studier samt informations- och kommunikationsteknologi.

Förordningen om timfördelningen träder i kraft 1.12.2014. Utbildningsstyrelsen ska godkänna läroplansgrunderna för gymnasiet så att de läroplaner som baserar sig på förordningen kan tas i bruk senast den 1 augusti 2016. För utvecklande av gymnasiet grundas ett nätverk av "framtidsgymnasier", som koordineras av Utbildningsstyrelsen. Nätverket består av läroanstalter som går i tåten i utvecklingen.

De första studentskrivningar som görs med dator ordnas på hösten 2016. Övergångstiden slutar våren 2019, då alla delar i studentexamen avläggs digitalt.

5.2.4. Bedömning av gymnasiereformernas konsekvenser

Utifrån det lagförslag som gäller anordnarnätet är det svårt att förutse de framtida konsekvenserna för gymnasieundervisningen i Grankulla. Kriterierna i lagförslaget är inte absoluta, utan undervisnings- och kulturministeriets beslut om upprätthållartillstånd kommer att bygga på en helhetsbedömning. I reformen granskas den svenskspråkiga utbildningen och utbildningsnätverket som en helhet, och ett tillräckligt utbildningsutbud kommer att tryggas också på svenska. Ett gymnasiums undervisningsspråk är enligt gymnasielagen antingen finska eller svenska också i framtiden, och Grankulla stad måste därför ansöka om separata tillstånd för gymnasierna.

I samband med beredningen av ansökan om tillstånd att ordna utbildning gör man under våren 2015 en utförligare bedömning av lagens inverkan på gymnasieundervisningen i Grankulla. En grov konsekvensbedömning enligt de kriterier för anordnartillstånd som nämns i lagen presenteras nedan.

Utbildningsbehov

Gymnasierna i Grankulla betjänar redan nu ett stort område, och efterfrågan är större än utbudet. Andelen gymnasiestuderande som kommer från andra kommuner är i Grankulla 69 % (451) – i det finska gymnasiet 75 % (283) och i det svenska gymnasiet 61 % (168).

Befolknings- och studerandeunderlaget i området är tillräckligt nu och i framtiden. I området Esbo–Grankulla växer årskullen 16-åringar enligt Statistikcentralens befolkningsprognos med över 800 personer fram till 2020 och fortsätter att växa till 2040. I området finns 13 finska och 2 svenska gymnasier. Alla de nuvarande gymnasiefastigheterna behövs, och verksamheten kommer att effektiviseras när volymen växer. Därför finns det anledning att öka antalet gymnasiestuderande i Grankulla. Detta vore möjligt också på basis av efterfrågan, eftersom antalet sökande till Gymnasiet Grankulla samskola steg med 49 % inför läsåret 2013–2014, och antalet sökande till Kauniaisten lukio har klart överstigit antalet nybörjarplatser. Vid båda gymnasierna är det lägsta medeltalet för antagning högre än till exempel i Esbo, Kyrkslätt, Vanda eller Vichtis.

Ekonomiska förutsättningar

Grankulla stad är en solid utbildningsanordnare, som kan erbjuda gymnasieutbildning åt bägge språkgrupperna och finansiera den såväl nu som i framtiden trots att statsfinansieringen minskar fram till 2017. Staden har en mycket liten lånestock och är i ringa grad beroende av statsandelar. De beskattningsbara inkomsterna har ökat avsevärt. Eftersom årskullen växer i området, är det möjligt att i betydande grad sänka enhetspriset genom att ta in flera studerande. Esbo stad har dessutom kommit med önskemål i ärendet, eftersom utrymmena i Esbos gymnasiefastigheter inte kommer att räcka till när årskullen växer.

Enligt budgeten 2015 stiger produktiviteten i Grankulla, och såväl de totala kostnaderna som kostnaderna/studerande sjunker vid båda gymnasierna jämfört med nivån 2014. Kauniaisten lukio skulle kunna öka antalet studerande från det nuvarande 375 till förslagsvis 450–500 och Gymnasiet Grankulla samskola från det nuvarande 300 med ca 10–15 procent. En större volym (högre antal studerande och större undervisningsgrupper) skulle höja produktiviteten väsentligt: enhetspriset skulle sjunka trots fortsatt mångsidigt utbud. Antalet lärare skulle vara oförändrat.

Gymnasierna i Grankulla har också möjligheter att vid behov förbättra produktiviteten t.ex. genom större gruppstorlekar. Den genomsnittliga gruppstorleken i Grankulla är 19 studerande, medan motsvarande tal i hela regionen är 30 eller fler studerande. Se även bilaga 2 till slutrapporten.

Yrkesmässiga förutsättningar

Gymnasieundervisningen i Grankulla motsvarar bestämmelserna i lagstiftningen samt läroplansgrunderna. Gymnasierna har ett omfattande kursutbud och små grupper, och de satsar på handledning. För närvarande begränsar dock lokalerna möjligheten att ta in flera studerande och skapa större grupper. Det svenska gymnasiet saknar såväl ett tydligt centrum som särskilda rum för studerande och lärare. Enligt sin IT-strategi garanterar Grankulla stad att varje gymnasiestuderande har ett personligt arbetsredskap 2016. Målet har redan nästan uppfyllts. Varje skolbyggnad har ett trådlöst nät. Förutsättningarna att genomföra studentskrivningarna digitalt är goda, och Digabi-testningar har redan gjorts. Undervisningsväsendet i Grankulla har redan i många år varit föregångare i användningen och även utvecklandet av informations- och kommunikationsteknik.

Det finns tillräckligt med personal, och behörighetsgraden är hög. Andelen behöriga lärare har från hösten 2014 varit 97 % vid Kauniaisten lukio och 95 % vid Gymnasiet Grankulla samskola. Lärarnas digitala kompetens är också på hög nivå enligt Opekaenkäten.

Gymnasierna idkar tätt samarbete med varandra (tandemmodellen för tvåspråkighet, gemensamt kursutbud, årlig resa till Lappland och Afrika) samt med universitet och regionens övriga gymnasier. Gymnasiet Grankulla samskola har till exempel lett det största svenskspråkiga nätverket av distansgymnasier, Gnet, som består av ca 10 gymnasier. Gymnasierna har ett heltäckande verksamhetssystem för till exempel beslutsfattande, informations- och kommunikationsteknik samt utvärdering av verksamheten.

5.2.5. Hörande av gymnasierectorerna

Arbetsgruppen hörde 4.9.2014 gymnasierectorerna och undervisningscheferna om initiativet om enhetsskola.

Följande saker kom fram under hörandet:

- Förändringar som gäller finansieringsgrunderna, digitala studentskrivningar, läroplanen och gymnasienätet finns i luften. Trenden är att gymnasiet distanseras från den grundläggande utbildningen.
- Den unga åldersklassen växer i området. Grankulla har fått en förfrågan från Esbo om huruvida Grankulla kan ta fler finskspråkiga studerande, då Esbo inte själv kan utöka antalet studerande.
Ett gymnasium med 430–500 studerande (nu 375) ger möjligheter till ett gott utbud och större kostnadseffektivitet än idag.
- Kasavuori skolcentrum svarar inte till alla delar mot gymnasiets behov. Drömmen är att arbeta i en separat fastighet, i en skola för unga vuxna och närmare GGs. Lokalerna kunde användas gemensamt t.ex. för studentskrivningar och kurser i ovanliga språk. Möjliga kommande krav från regeringen att skolorna ska klara sig på sina statsandelar utgör en utmaning. Det finns press på att förstora grupperna. Klassrummen i Mäntymäen koulu är större och flera än de som gymnasiet förfogar över i Kasavuori skolcentrum.
- För närvarande undervisar fyra lärare till hälften vid Kauniaisten lukio och till hälften på högstadiet; de övriga gemensamma lärarna har enstaka kurser. En enhetsskola och ett fastighetsbyte skulle inte innebära stora problem. Man kunde dra ned på antalet gemensamma lärare, i synnerhet om gymnasiets volym samtidigt ökas.
- En flyttning av Kauniaisten lukio till ett geografiskt närmare läge vore bra också ur GGs' synvinkel. Drömmen är att även GGs kunde verka i en egen, skild byggnad, men realiteterna på svenska sidan är annorlunda. Granhultsskolan har alldeles för små klasser och den skulle inte rymmas i gymnasiets utrymmen.
- Eftersom Hagelstamska verkar i samma byggnad med GGs, söker sig många unga någon annanstans efter högstadiet. Gymnasiet är inte "spännande". Gymnasiet har i varje fall egna utrymmen i fastigheten, i motsats till det finska gymnasiets situation. Vid den gemensamma antagningen våren 2014 fick 49 % av eleverna från Hagelstamska skolan studieplats i GGs.
- Ett möjligt problem kan utgöras av framtida krav på kostnadseffektivitet (om undervisnings- och kulturministeriet kräver att skolan ska klara sig på statsandelen). Elevantalet måste öka om kostnaderna ska fås ner. Gymnasiet har nu ca 300 elever. Förslaget är att elevantalet gradvis ökas, sammanlagt med 10–15 % i ett långtidsperspektiv.
- I ett klassrum ryms nu högst 32 studerande. Klassrummen i Helsingfors gymnasier rymmer 35 elever. Trängseln märks i de gemensamma utrymmena. Det finns ingen gemensam samlingsplats, läsesal eller arbetsutrymme för lärarna. En tillbyggnad skulle kräva finansiering.
- Det kan inte finnas tvåspråkiga gymnasier, men finsk- och svenskspråkiga gymnasier kan ha gemensamma kurser och annat samarbete.

I bilaga 11 finns en mer detaljerad rapport om hörandet av rektorerna.

Källor

- Anderssén Christina, undervisningsråd, Utbildningsstyrelsen. Diskussion 5/2014
- Andersson Laila, rektor, Mattlidens skola. Diskussion 5/2014
- Esbo–Kyrkslätt–Grankulla–Vichtis-utredningen: Bildningssektorns rapportutkast 28.2.2014
- Undervisningsväsendets webbsidor 6/2014, Esbo, Helsingfors, Kyrkslätt, Sibbo och Tammerfors
- Flemmich Mikael, Kyrkslätt's svenska undervisningschef. Diskussion 5/2014
- Regeringens proposition om anordnarnätet, RP 306/2014 rd, 4.12.2014
- Regeringens proposition om finansieringssystemet, RP 310/2014 rd, 9.12.2014
- Regeringsprogrammet 24.6.2003, Matti Vanhanens regering
- Kangaspunta Kirsi, direktör UKM, förslag Nylands förbund, expertgruppen för utbildning 10.11.2014
- Kauniaisten lukios IKT-strategi, finska undervisningsnämndens beslut 19.8.2014
- Grankulla stads bokslut 2013
- Skolornas personal- och elevstatistik 2013–14
- Lehikoinen Anita, kanslichef, UKM, Finlandiahuset 25.9.2014
- LP 2016 - Revidering av grunderna för läroplanen för förskoleundervisning och grundläggande utbildning. Utbildningsstyrelsen 11.4.2014
- Metropolikaupungin kuntatalouden tarkastelu, FCG, utkast 5.11.2014
- Ungdomsfullmäktiges möte 5.5.2014, protokoll
- Undervisnings- och kulturministeriets förhandsbesked; ansökan om tillstånd att ordna undervisning: gymnasieutbildning, yrkesinriktad grundutbildning och yrkesinriktad vuxenutbildning. Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjien taloudellisen edellytysten arviointi, 9.2.2015, OKM/2/591/2015
- Undervisnings- och kulturministeriet 13.6.2014: Suuntaviivat toisen asteen koulutuksen ja vapaan sivistystyön rakenteelliseksi uudistamiseksi (utkast 13.6.2014)
- Undervisnings- och kulturministeriet: Beslut om justering för år 2013 av den statsandel som beviljas kommuner för driftskostnader inom undervisnings- och kulturverksamhet samt den finansiering som beviljas samkommuner, registrerade samfund och stiftelser.
- Delårsrapport 1/2014
- Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kustannuskehitys vuonna 2013, Kommunförbundet 2014 (databasen Skolfönstret)
- Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen, Utbildningsstyrelsen 2004
- Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen, Utbildningsstyrelsen 22.12.2014
- Lagen och förordningen om grundläggande utbildning
- Basservicen i Södra Finland 2013, Regionförvaltningsverket i Södra Finlands publikationer 34/2014
- Pietilä, Asta & Vitikka, Erja (2007): Tarinoita yhtenäisestä perusopetuksesta. Yhtenäisen perusopetuksen kehittämishanke. Utbildningsstyrelsen.
- Pietinen Jukka, Kyrkslätt's finska undervisningschef. Diskussion 6/2014
- Pirhonen Eeva-Riitta, överdirektör, UKM, Finlandiahuset 25.9.2014
- Beslutsförfarandet vid ändring av skolnätet, Kommunförbundet 1.6.2011, uppdaterat 10.7.2012
- Sipoonlahden koulu, Sibbo, rektor Jorma Joki-Korpela, 4 lärare, 1 vårdnadshavare, 2 elever; skolbesök 26.9.2014
- Statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen. 28.6.2012 (422/2012)
- Slutrapport från arbetsgruppen för utredning av kostnadsskillnaderna mellan den finska och den svenska småbarnsfostran och undervisningen 2011
- Studentexamensnämnden
- Budgeten för 2014 och ekonomiplanen för 2014–2016
- Budgeten för 2015 och ekonomiplanen för 2015–2017
- Drätselkontorets invånarenkät, Mikael Enberg 3/2014
- Statistikcentralen, Helsingforsregionens befolkning 1.1.1980–2013 samt befolkningsprognos 1.1.2014–, material gällande Helsingfors stad
- Statistikcentralen, Utbildningsanordnare och läroanstalter 2013
- Bokslutet 2013
- Statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen, 28.6.2012 (422/2012)
- Statsrådets förordning om gymnasiets timfördelning 13.11.2014
- Finansministeriet: Statsandelssystemet, kalkyler över hemkommunsersättningarna
- Vanttilan koulu, Esbo, rektor Olli Poutiainen, skolbesök 1.10.2014

Bilagor

BILAGA 1

Kauniaisten perusopetuksen oppilastilastot 2013–2014.
 Elevstatistik för Grankullas grundläggande utbildning 2013–2014

Mäntymäen koulu (2013-2014)

	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Kauniainen	Espoo	Kirkkonummi	Helsinki	Yhteensä
1A	11	6	17	15	2			17
1B	11	9	20	19	1			20
1C	9	7	16	14	2			16
1D	9	7	16	15	1			16
	40	29	69	63	6	0	0	69
2A	7	8	15	13	2	0		15
2B	9	6	15	14	1	0		15
2C	7	8	15	9	5	1		15
2D	10	7	17	14	3	0		17
	33	29	62	50	11	1	0	62
3A	7	12	19	14	5			19
3B	8	8	16	14	2			16
3C	9	12	21	17	4			21
	24	32	56	45	11	0	0	56
4A	10	8	18	18	0			18
4B	11	9	20	19	1			20
4C	13	5	18	15	3			18
4D	10	9	19	15	4			19
	44	31	75	67	8	0	0	75
5A	9	11	20	14	6			20
5B	6	9	15	13	2			15
5C	9	11	20	18	2			20
	24	31	55	45	10	0	0	55
6A	11	11	22	19	3			22
6B	10	9	19	15	4			19
6C	16	7	23	19	4			23
	37	27	64	53	11	0	0	64
								0
	202	179	381	323	57	1	0	381

Granhultsskolan

	Pojkar	Flickor	Totalt	Grankulla	Esbo	Kyrkslätt	Helsingfors	Totalt
1A	11	9	20	19	1			20
1B	10	9	19	18	1			19
1C	10	10	20	17	3			20
	31	28	59	54	5			59
								0
								0
2A	6	10	16	13	3			16
2B	8	7	15	15				15
2C	10	7	17	12	5			17
2D	9	8	17	17				17
	33	32	65	57	8	0	0	65
								0
3A	8	8	16	14	1	1		16
3B	7	10	17	17				17
3C	6	9	15	13	2			15
3D	7	6	13	12	1			13
	28	33	61	56	4	1	0	61
								0
4A	12	10	22	22				22
4B	12	12	24	18	6			24
4C	12	13	25	20	5			25
	36	35	71	60	11	0	0	71
								0
5A	9	10	19	16	3			19
5B	7	11	18	14	4			18
5C	11	9	20	20				20
5D	9	10	19	14	4		1	19
	36	40	76	64	11	0	1	76
								0
6A	9	12	21	19	2			21
6B	10	11	21	21				21
6C	8	13	21	21				21
	27	36	63	61	2	0	0	63
								0
	191	204	395	352	41	1	1	395

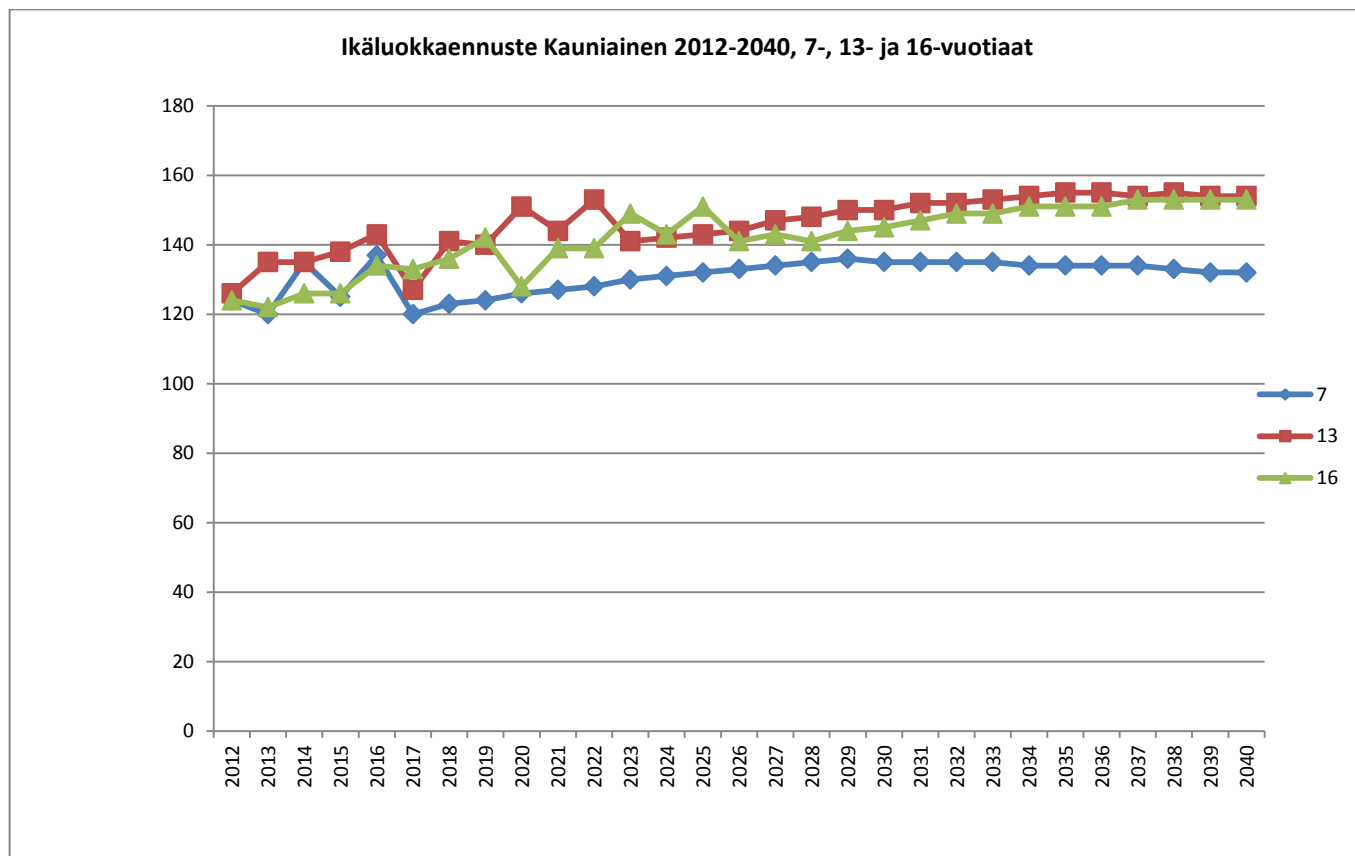
Kasavuoren koulu (2013-2014)

	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Kauniainen	Espoo	Kirkkonummi	Helsinki	Yhteensä
7A	10	6	16	7	9			16
7B	10	9	19	9	10			19
7C	9	10	19	15	4			19
7D	13	6	19	9	10			19
7E	12	7	19	6	13			19
7F	7	12	19	6	13			19
	61	50	111	52	59	0	0	111
			0					0
8A	8	8	16	11	5			16
8B	10	9	19	10	8		1	19
8C	10	6	16	5	11			16
8D	11	8	19	10	9			19
8E	11	6	17	9	8			17
8F	13	5	18	11	7			18
	63	42	105	56	48	0	1	105
			0					0
9A	12	6	18	2	16			18
9B	6	10	16	2	14			16
9C	9	9	18	12	6			18
9D	10	9	19	10	9			19
9E	9	10	19	12	7			19
9F	11	8	19	4	15			19
9G	4	13	17	7	10			17
	61	65	126	49	77	0	0	126
			0					0
	185	157	342	157	184	0	1	342

Hagelstamska skolan

2013-2014								
	Pojkar	Flickor	Totalt	Grankulla	Esbo	Kyrkslätt	Helsingfors	Totalt
7A	11	5	16	10	6			16
7B	12	9	21	17	4			21
7C	16	6	22	14	8			22
7D	8	12	20	13	6		1	20
7E	8	14	22	18	4			22
	55	46	101	72	28	0	1	101
								0
8A	6	9	15	12	3			15
8B	6	8	14	6	8			14
8C	5	9	14	8	6			14
8D	3	10	13	6	7			13
8E	5	9	14	12	2			14
8F	6	9	15	10	5			15
8G	3	2	5	3	2			5
	28	47	75	45	30	0	0	75
								0
9A	7	10	17	12	5			17
9B	10	9	19	14	5			19
9C	7	8	15	11	4			15
9D	6	11	17	8	9			17
9E	8	9	17	14	3			17
	38	47	85	59	26	0	0	85
								0
	121	140	261	176	84	0	1	261

BILAGA 2 Prognoser

	Åldersklass, antal				Förändring		
	2015	2020	2030	2040	2015-2020	2015-2030	2015-2040
7-år	125	126	135	132	0,8 %	8,0 %	5,6 %
13-år	138	151	150	154	9,4 %	8,7 %	11,6 %
16-år	126	128	145	153	1,6 %	15,1 %	21,4 %

Källa: Staistikcentralen, befolkningsprognos 12/2014

Kauniaisten asukkaat ikäryhmittäin - Grankullas invånare enligt ålder 31.12							
Ikäryhmä/Vuosi-Åldersgr./År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-6 v./år	653	671	665	643	650	660	670
<i>muutos - förändring %</i>	1,2	2,8	-0,9	-3,3	1,1	1,5	1,5
7-15 v./år	1 124	1 109	1 128	1 158	1 170	1 180	1 190
<i>muutos - förändring %</i>	-0,9	-1,3	1,7	2,7	1,0	0,9	0,8
16-18 v./år	458	469	450	426	440	450	460
<i>muutos - förändring %</i>	5,8	2,4	-4,1	-5,3	3,3	2,3	2,2
19-64 v./år	4 764	4 791	4 840	4 986	5 080	5 160	5 220
<i>muutos - förändring %</i>	-1,0	0,6	1,0	3,0	1,9	1,6	1,2
65-74 v./år	920	992	1 031	1 050	1 070	1 100	1 130
<i>muutos - förändring %</i>	8,6	7,8	3,9	1,8	1,9	2,8	2,7
75-84 v./år	561	551	574	611	630	650	670
<i>muutos - förändring %</i>	1,6	-1,8	4,2	6,4	3,1	3,2	3,1
85 v. -/år	209	224	222	227	240	250	260
<i>muutos - förändring %</i>	8,9	7,2	-0,9	2,3	5,7	4,2	4,0
Yhteensä - Sammanlagt	8 689	8 807	8 910	9 101	9 280	9 450	9 600
<i>muutos - förändring %</i>	0,8	1,4	1,2	2,1	2,0	1,8	1,6

Drätselkontoret, Mikael Enberg 3/2014

16-åringar				Förändring	
	2014	2020	2040	2014-2020	2014-2040
Helsingfors	5292	5227	7125	-1 %	35 %
Esbo	3038	3290	3830	8 %	26 %
Vanda	2365	2435	2911	3 %	23 %
Grankulla	122	142	153	16 %	25 %
Huvudstadsregionen	10817	11094	14020	3 %	30 %

Statistikcentralen, Helsingfors stads statistik

BILAGA 3

Perus- ja toisen asteen opiskelijat opetuksen järjestäjän mukaan. Elev- och studerandeantal inom grundläggande utbildning och på andra stadiet enligt utbildningsanordnare.

På svenska:

Antal elever i grundläggande utbildning enligt utbildningsanordnare (hemstad Grankulla) 2013

Bilaga 3

Åldersgrupp	Kommuner				Övriga anordnare			Totalt	Andel som går i skola på annan ort	
	Grankulla	Esbo	Helsingfors	Andra kommuner	Steiner, Pestalozzi	Språkskolor	Andra		%	%
6-år.	108	3				3		114	6	5 %
7-12 år.	664	14	5	1	5	8	8	705	41	6 %
13-15 år.	323	20	9		5	4	11	372	49	13 %
Tillsammans	1095	37	14	1	10	15	19	1191	96	8 %

Antal studerande på andra stadiet enligt utbildningsanordnare (hemstad Grankulla) 20.9.2013

Åldersgrupp	Kommuner				Övriga anordnare				Totalt	Andel som studerar på annan ort	
	Grankulla	Esbo	Helsingfors	Vanda	Kyrkslätt	Andra kommuner	Samkommuner	Statliga, privata läroanstalter		%	%
Gymnasium	191	66	67	1	18	6		27	376	185	49 %
Yrkesutbildning			7	1			47	52	107	107	100 %
Tillsammans	191	66	74	2	18	6	47	79	483	292	60 %

Finansministeriet, statsandelssystemet

Källan: statsandel grundinformation förfrågan, Undervisnings- och kultursministeriet

Suomeksi:

Perusopetuksen oppilaat opetuskunnan mukaan (kotikunta Kauniainen) 2013

LIITE 3

Ikäryhmä	Kunnat				Muut koulutuksenjärjestäjät			Yhteensä	Osuus, joka käy koulua muualla	
	Kauniainen	Espoo	Helsinki	Muut kunnat	Steiner, Pestalozzi	Kieli	Muut		%	%
6-vuotiaat	108	3				3		114	6	5 %
7-12-vuotiaat	664	14	5	1	5	8	8	705	41	6 %
13-15-vuotiaat	323	20	9		5	4	11	372	49	13 %
Yhteensä	1095	37	14	1	10	15	19	1191	96	8 %

Toisen asteen opiskelijat opetuskunnan mukaan (kotikunta Kauniainen) 20.9.2013

Ikäryhmä	Kunnat				Muut koulutuksenjärjestäjät				Yhteensä	Osuus, joka opiskelee muualla	
	Kauniainen	Espoo	Helsinki	Vantaa	Kirkko- nummi	Muut kunnat	Kunta- yhtymät	Valtion ja yksityiset oppilaitokset		%	%
Lukio	191	66	67	1	18	6		27	376	185	49 %
Ammatillinen opetus			7	1			47	52	107	107	100 %
Yhteensä	191	66	74	2	18	6	47	79	483	292	60 %

Valtiovarainministeriö, valtionosuusjärjestelmä

Lähde: valtionosuus perustietokysely, opetus- ja kulttuuriministeriö

BILAGA 4

Yhteiset opettajat. Gemensamma lärare

Suomenkielisen opetustoimen yhteiset opettajat 2013–2014

Mäntymäki → opettaja Kasavuoresta

- Ruotsi: 6 vvt
- Tekninen työ: 2vvt
- Tekstiilityö: 2vvt
- Saksa: 3vvt

Mäntymäki → opettaja Hagelstamskasta

- Kuvaamataito, kiky: 3vvt
- Historia: 3 vvt

Kasavuori → opettaja Hagelstamskasta

- Historia, kiky: 2vvh

Kasavuori → opettaja lukiosta

- ranska: 6 vvh
- UO-uskonto: 1 vvh
- kirjastonhoitaja: 1 vvh (vai 2?)

Lukio → opettaja yläasteelta

- terveystieto: 13 vvh
- historia ja yhteiskuntaoppi: 10,5 vvh
- biologia ja maantieto: 11 vvh
- liikunta, tytöt: 6,25 vvh
- liikunta, pojat: 4 vvh
- lisäksi lukion turvakurssit järjestää yläkoulun OPO ja hoitaa myös kilpavalmennuskursseja: 2 vvh
- luokkasijoitukset ja valvontavuorot: 1 vvh (erityisteht, ei 0,1-kerrointa)
- erityisopetus: 5 vvh (erityisteht, ei 0,1-kerrointa)

Gemensamma lärare inom den svenskspråkiga undervisningen 2013-2014

Hagelstams

Gemensamma lärare i Hagelstam Granhult GGs Mäntymäki Kasavuori

Läsår 2013-2014

• Textilslöjd	13 h	14 h	
• Tekniskt arbete	18 h	10 h	
• Gymnastik pojkar	19 h	10 h	
• Gymnastik flickor	19 h	5 h	
• Samhällslära	22 h	2 h	
• Engelska	15 h	9 h	
• Bildkonst	14 h	9 h	
• Franska	6 h	14 h	
• Speciallärare	12 h	12 h	
• Resurslärare i Historia	19,5 h	2 h	2 h
• Bildkonst	10 h	3 h	

År 2014-2015 ytterligare:

- Tyska 3h i GGs

Granhult

- Textilslöjd och tekniskt arbete med Hagelstamska skolan där timmar delas ganska jämt hälften och hälften
- Musik med gymnasiet där timmarna delas ganska jämt hälften och hälften
- Tyska där Granhult har 4 timmar tyska som gymnasielektorn håller.

BILAGA 5

Tuntijako suomenkielisessä perusopetuksessa

Vuosiluokka	v11	v12	v13	v14	v15	v16	v17	v18	v19	Kauniainen	LISÄTUNNIT	VN asetus
AI	7	7	5	5	4	4	3	3	4	42		42
A1-kieli	1	1	2	2	3	2	2	3	3	19	2vvt v11-2, 1vvt v18	16
B1-kieli						2	2	3	2	9	3vvt v17-9	6
MA	3	3	4	4	4	3	4	3	4	32		32
Ympäristö- ja luonnontieteet	2	2	2	3	3	2				14		14
BG							2	2	3	7		7
FK							2	3	2	7		7
TETI							0,33	1,67	1	3		3
UE/ET/UO/UI	1	1	2	1	1	1	1	1	1	10		10
HI, YHT				1	2	2	2	2	3	12		12
MU	1	2	1	1	1	1	2			9	1vvt v12	8
KU	2	1	1	2	1	1	2			10	1vvt v11	9
KÄ	2	2	1	2	1	1	3			12	1vvt v17	11
KO							3			3		3
LI	2	2	3	3	3	3	2	3	2	23	3vvt v13-6	20
TAITO-TAIDE- VALINNAISET			2	1	2	2		3	2	12	1vvt v11-6	11
OPO							0,66	0,67	0,67	2		2
Oppilaan hyvinvointi							0,33	0,33	0,34	1	1vvt lv7-9	
VALINNAISAINISET					1	2		3	3	9		9
YHT	21	21	23	25	26	26	31,3	31,7	31	236		222
A2 (vapaaehtoinen)				2	2	2	2	3	3	14	2 v18-9	12
B2-kieli (vapaaehtoinen)								2	2	4	sisällytetään valinnaisaineisiin	4
YHT								34,7	34	250		
Yli minimin	2	2	1	1	1	1	1	2	2			

BILAGA 6a

Fastighetsuppgifter

Lisätietoa Kasavuoren koulun hankesuunnitelmasta:

<http://www2.kauniainen.fi/dynasty/fin/kokous/20142079-4-1.PDF>

Lisätietoa Mäntymäen ja Svenska skolcentrumin hankesuunnitelmista:

<http://www2.kauniainen.fi/dynasty/fin/kokous/20131074.PDF>

Mäntymäen koulun pohjapiirros lukuvuonna 2013–14:

<http://www2.kauniainen.fi/dynasty/swe/kokous/20142047-2-4.PDF>

Kasavuoren koulun pohjapiirros:

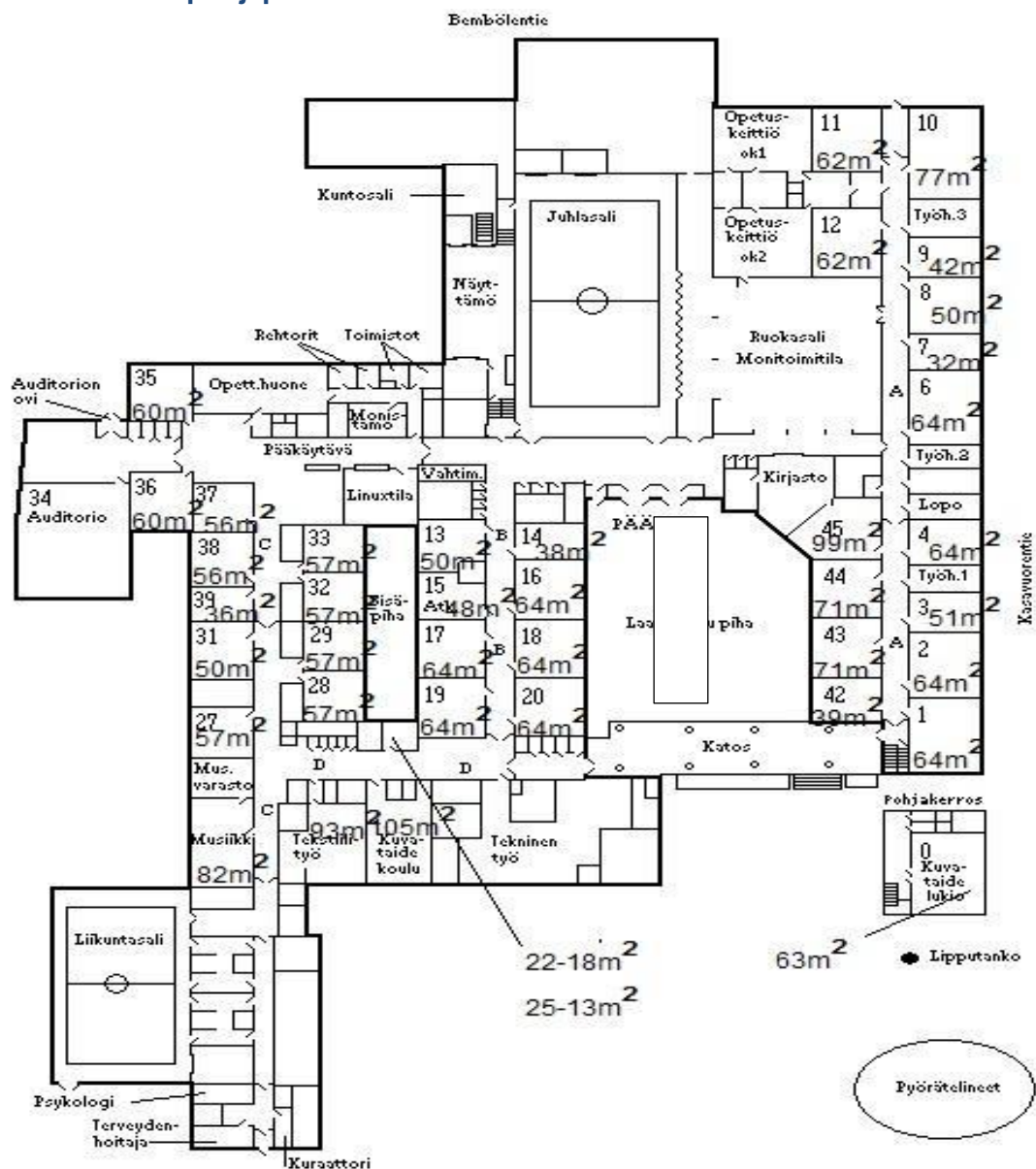
<http://www2.kauniainen.fi/dynasty/swe/kokous/20142047-2-5.PDF>

Svenska skolcentrum, suunnittelupohjapiirroksset 16.9.2013

http://www2.kauniainen.fi/dynasty/swe/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting_frames

LIITE 6b

Kasavuoren koulukeskuksen pohjapiirros

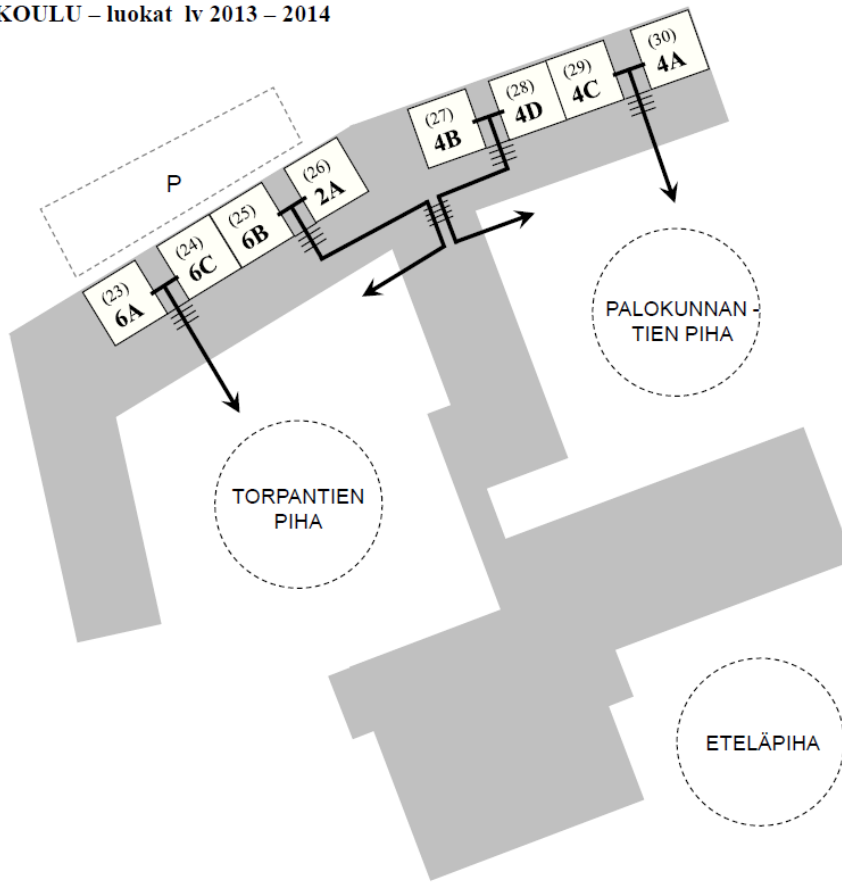
LIITE 6b

Mäntymäen koulun pohjapiirros

MÄNTYMÄEN KOULU – luokat Iiv 2013 – 2014
Ylätaso

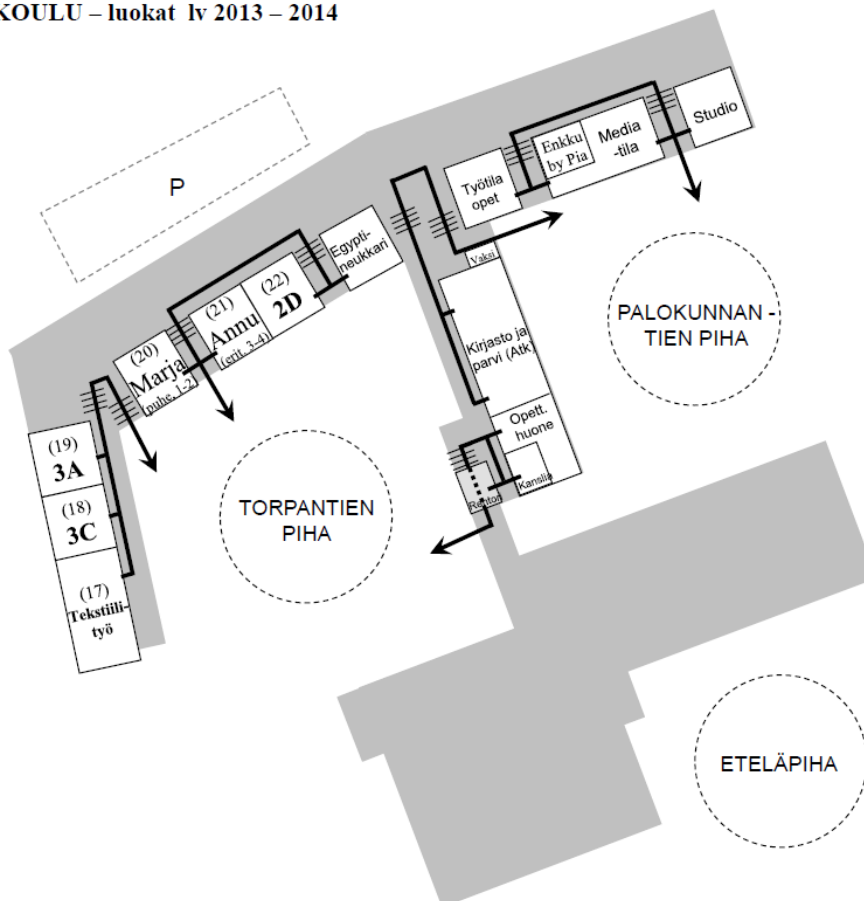
Lisäksi Sari Jarvan
saksat:

- ♥ tiistaisin klo 13.15-14.45 mediatilassa
- ♥ keskiviikkoisin klo 8.15-9 luokassa 4A

1

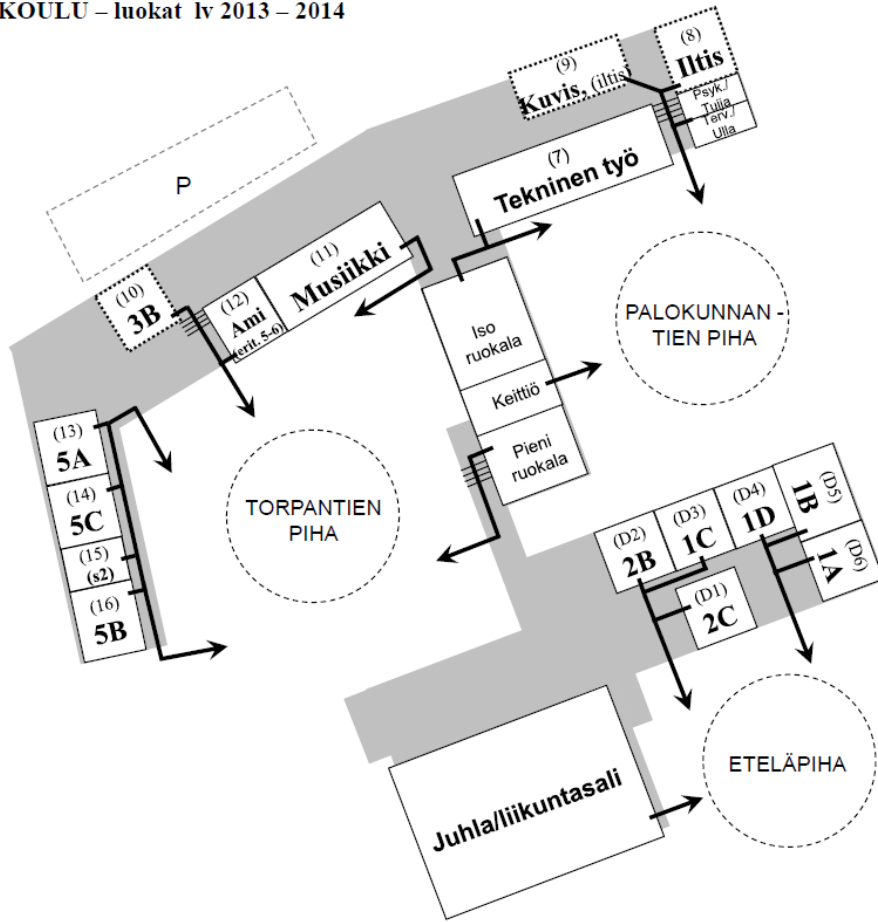
MÄNTYMÄEN KOULU – luokat Iiv 2013 – 2014
Keskitaso

2

MÄNTYMÄEN KOULU – luokat I v 2013 – 2014

Alataso

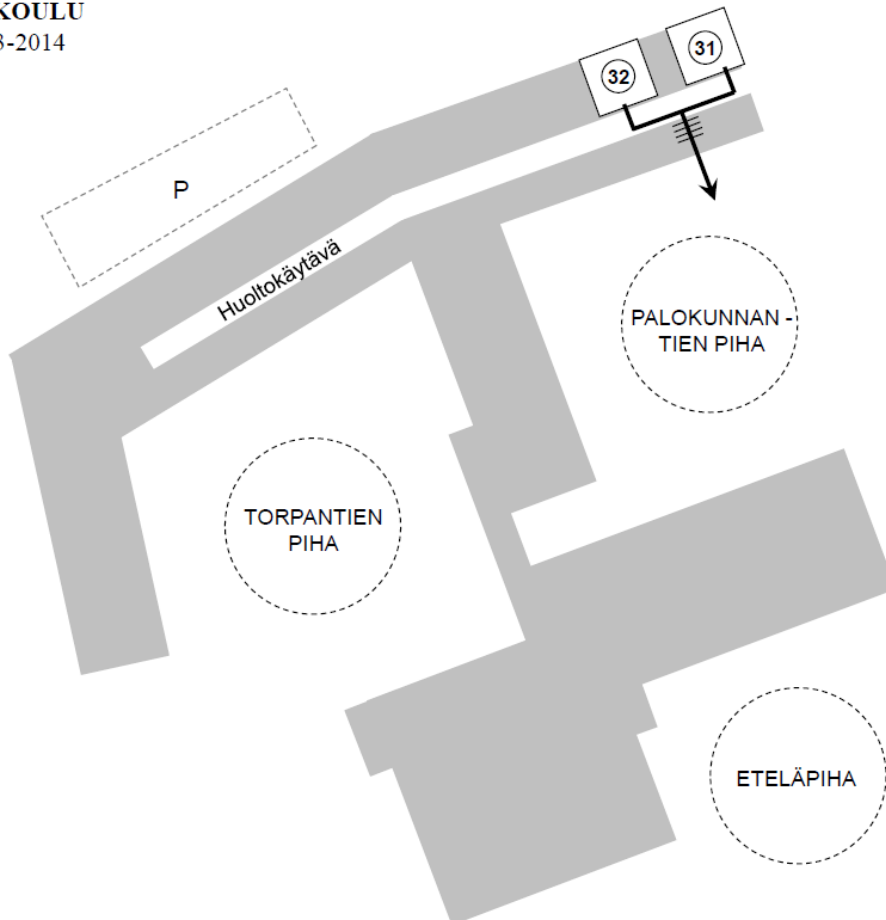
3

MÄNTYMÄEN KOULU

Kellaritaso I v 2013-2014

Luokka nro 31:
- Luonnontietotila

Luokka nro 32:
- Elektroniikkatila

4

LIITE 7a

Valmistelu suomenkieliselle opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle

<http://www2.kauniainen.fi/dynasty/fin/kokous/20142047-2-3.PDF>

LIITE 7b

SOV Pöytäkirja. Protokoll 7.4.2014

<http://www2.kauniainen.fi/dynasty/fin/kokous/20142047.PDF>

LIITE 8a

Suomenkielinen perusopetus yhtenäiseksi 6.5.2014

BILAGA 8b

Hörande av den finskspråkiga grundläggande utbildningen

Den finska undervisningschefen och rektorerna inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen poängterade följande saker då de hördes av arbetsgruppen 6.5.2014.

- Faktorer som talar för en enhetsskola är att övergångsfasen mellan lågstadiet och högstadiet kunde avskaffas och att klasslärarna kunde utnyttjas på ett mer flexibelt sätt.
- Arbetet med läroplanerna har inletts och planerna träder i kraft år 2016.
- I framtiden kommer inläringen och elevens utveckling som helhet att stå i fokus.
- Den finskspråkiga grundläggande utbildningen i Grankulla är redan nu en internationellt erkänd föregångare.
- Framtidsrapporten styr arbetet med enhetsskolor: Värderingar, verksamhetsmodell, kärnprocesser och framtida kunskap och färdigheter.
- En sammanhållen grundskola säkrar en enhetlig skolgång för eleven.
- En gemensam kultur måste skapas för låg- och högstadiet.
- Det är viktigt att göra upp gemensamma spelregler (också i samarbete med elevparlamentet).
- Den ställning som elever från andra kommuner har kommer inte att förändras (skyldigheter och möjligheter som grundar sig på lagstiftning och läroplanen).
- Språkbud, i synnerhet på högstadiet, kan göras effektivare genom att lärarnas samarbete och användningen av gemensamma lärare stärks (antalet avhopparelever i den nuvarande modellen).
- I dagens läge har Mäntymäki och Kasavuori fyra gemensamma lärare. Utöver det har Kasavuori tre gemensamma lärare med gymnasiet (en gemensam tjänst, två som har specialkunskaper som behövs).
- Lärarnas engagemang är viktigt för att arbetet ska bli lyckat (gemensamma grundvärderingar i framtidsprogrammet, planeringen borde dessutom omfatta ett gemensamt lärarrum) och erfarenheten har utvisat att en enhetlig organisation delad på två olika byggnader inte utgör en fungerande lösning.
- Behovsutredningen gällande Kasavuori godkändes hösten 2013. Den nuvarande uppskattningen av de investeringar som ska ingå i budgeten är ännu preliminär. Den slutgiltiga kostnadskalkylen klarnar i samband med projektplaneringen som inleddes 6.5 och som enligt en preliminär tidtabell behandlas i nämnderna 19.8.
- Fastigheten där Mäntymäen koulu verkar är redan nu lämplig för ett gymnasium (kapacitet för 22 grupper, 24 grupper är målet).
- Förslaget om enhetsskola (SOV 7.4.2014) var avsett som en pedagogisk och kostnadsneutral reform, men en enhetlig grundskola kunde i princip skapa möjligheter att utnyttja resurserna på ett mer flexibelt sätt.
- Uppskattningsvis kunde kostnadsbesparingarna uppgå till hela 100 000 euro brukskostnader på årsnivå under förutsättning att all verksamhet ordnas i en byggnad.

BILAGA 9

Hörande av den svenskspråkiga grundläggande utbildningen

Den svenska undervisningschefen och rektorerna inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen poängterade följande ämnen då de hördes av arbetsgruppen 13.5.2014.

Enligt **undervisningschefen** tillför enhetsskolorna nya möjligheter i synnerhet i form av modellen 0–9, då helheten även omfattar förskoleundervisning. Till exempel Freinét-skolorna har sedan länge tillämpat en enhetsskolmodell, med gott resultat. Lärarnas behörighet utgör heller inget problem eftersom både klass- och ämneslärare innehar behövlig kompetens och i nuläget även har samma grundlön. Som ett alternativ kunde man överväga en modell med årskurserna 0–8 i en skola medan årskurs 9 kunde fogas till gymnasiet. Enligt det som undervisningscheferna i huvudstadsregionen erfarit är enhetsskolan bra, bara de fysiska förutsättningarna finns för att införa modellen.

Enligt **lågstadierektorn** motsvarar idealmodellen den nuvarande, dvs. indelning i årskurserna 1–6, 7–9 och ett separat gymnasium. Som ett möjligt alternativ framförde han ett arrangemang där årskurserna 1–6 kunde arbeta skilt för sig och årskurserna 7–9 tillsammans med gymnasiet. Enligt honom kan förändringar i den nuvarande modellen göra det svårare att uppfylla en lärares undervisningsskyldighet i årskurserna 7–9 och därmed göra det svårare att skapa lockande lärartjänster om verksamheten är uppdelad på två skolbyggnader. I en lösning med två skilda byggnader blir det t.ex. svårare att få ämneslärare till årskurserna 1–6. Om däremot undervisningen koncentreras till en byggnad kunde arrangemanget förverkligas i praktiken. Rosenqvist tillägger att en egen klasslärare, eget klassrum och egen gård skapar trygghet i årskurserna 1–6. Han är dock inte alls emot ämneslärare i dessa årskurser, eftersom olika typer av lärare behövs som fostrare och alla klasslärare inte nödvändigtvis behärskar alla ämnen.

Enligt **högstadierektorn** vore idealmodellen en enhetsskola, i det fall att en fungerande fastighet kunde säkras för verksamheten. Enligt Sunesdotter kunde många klasslärare som har genomfört långa biämnestudier vara till stor nytta i årskurserna 7–9 tack vare sin breda pedagogiska bakgrund, medan undervisningen i matematik, fysik och kemi i årskurserna 1–6 gärna kunde ges till ämneslärare. Klass- och ämneslärare har olika undervisningsskyldighet och arbetsbild och det finns orsak att förvänta sig att en gemensam förvaltning kunde öka förståelsen mellan de olika grupperna av lärare.

Rektorerna och undervisningschefen hade samma uppfattning om följande saker:

- **Enhetsskolan är en fördel och synergieffekterna uppnås då verksamheten och förvaltningen finns i samma byggnad.** I en lösning med två olika byggnader är samarbete mellan skolorna ett bättre alternativ också enligt de erfarenheter andra har rapporterat. Det är avgörande om skolorna har en eller två rektorer. Med tanke på ansvarsfördelningen och effektiviteten borde de ledande aktörerna arbeta i samma byggnad.
- **I sin nuvarande form motsvarar den svenskspråkiga skolförvaltningens skolfastigheter inte enhetsskolans princip om en fastighet.** Granhultsskolan och Hagelstamska skolan kunde inte båda rymmas in i Svenska skolcentrum. Granhultsskolan har nyligen genomgått en grundlig renovering för att kunna användas av årskurserna 1–6, medan Svenska skolcentrum som bäst renoveras med tanke på årskurserna 7–9 och gymnasiet. Den svenskspråkiga undervisningen ser inte flyttning som ett önskvärt alternativ eftersom förändringar skulle kräva stora investeringar. Om några år kan situationen vara en annan.
- **En enhetsskola försämrar inte det mottagande Esboeleverna får**, eftersom början av årskurs 7 i varje fall för de flesta elever innebär att undervisningen sköts av ämneslärare. Skolorna i Grankulla gör redan nu gemensamt läroplansarbete med Esbo, vilket stödjer överflyttningen, och de strävar aktivt efter att främja klassandan och gemenskapskänslan.
- **Gott samarbete är viktigt och det är också aktivt mellan låg- och högstadiet.** Skolorna tillämpar en gemensam utvecklingsplan under rubriken Toppkompetens, enligt modell från Utbildningsstyrelsen. Läroplansarbetet utförs också i samarbete.

- **Det svensk- och finskspråkiga skolväsendet kan verka enligt olika modeller.** Enhetsskolan skulle inte ha några negativa inverkningar på samarbetet mellan Mäntymäki och Kasavuori å ena sidan och Grankultsskolan och Hagelstamska skolan å den andra; möjligtvis kunde samarbetet t.o.m. förbättras. Samarbetet över språkgränsen fungerar bra oberoende av om enhetsskolan införs eller ej.
- **För det finska skolväsendet skulle enhetsskola vara en bra lösning.** Granhultsskolan och Hagelstamska skolan kunde å sin sida ytterligare utveckla sitt samarbete t.ex. genom att granska sina personalstrukturer: klasslärare med långa biämnesstudier kunde utnyttjas på ett flexibelt sätt, man kunde satsa mera på den fastanställda personalen och minska antalet timlärare. Då kunde verksamheten få starkare kontinuitet.
- Övergången från årskurs 6 till årskurs 7 är en utmaning och kräver en arbetsinsats från lärarna. Rektorerna och undervisningschefen såg det dock som osannolikt att barnen kunde få ytterligare problem på grund av indelningen i årskurser, närvaron av äldre elever eller olika arrangemang gällande skolbyggnaderna.

BILAGA 10

Skolbesöken till Sipoonlahti och Vanttila

Sipoonlahden koulu, Sibbo

rektor Jorma Joki-Korpela, 4 lärare, 1 vårdnadshavare, 2 elever

26.9.2014

Sipoonlahden koulu har sammanlagt 510 elever och 53 förskoleelever (200 elever som får skolskjuts). Skolan verkar i två fastigheter på 900 m avstånd från varandra. I den ena fastigheten finns förskolan, småbarnsfostran och åk 1–2, medan åk 3–9 finns i den andra fastigheten. I den mindre enheten finns också den svenskspråkiga skolan. Elevvården besöker den mindre enheten en gång i veckan.

Ursprungligen fanns det en plan på att bygga en högstadieskola. Planen ändrades dock när Helsingfors övertog en del av Sibbo. Beslutet om en enhetsskola fattades snabbt i Sibbo, och byggnaden planerades på ett år. Enligt rektorn lönar det sig inte nu mera att planera för en skild högstadieskola. Kostnadskalkyler har inte gjorts i Sibbo.

Många skolor är enhetsskolor endast i administrativt hänseende. Om verksamheten delas in i skilda låg- och högstadier är det inte fråga om en äkta enhetsskola. Man måste skapa en gemenskap – det räcker inte med att alla befinner sig i samma byggnad. Gemensamma regler behövs också.

Administration och lärarkår

Skolan leds av rektor och en biträdande tjänsterektor, som även ansvarar för specialundervisningen. Skolan har en gemensam samplanering och gemensamma team: 1–6, 7–9, enligt ämne och skilt för specialundervisningen. Båda enheterna har en "chef". Skolorna lider av brist på samplaneringstid och därför vore det lättare att leda personalen om alla var i samma byggnad. En modell med delat ledarskap är i bruk.

Det är viktigt att lärarrummet är gemensamt för alla. Klass- och ämneslärarna har i allmänhet vissa uppfattningar om varandra då de verkar i olika skolor och därför är det viktigt att bygga upp ömsesidigt förtroende. I en gemensam skola med gemensamt lärarrum märks inte längre denna skillnad mellan klasslärare och ämneslärare. Rekrytering och flexibel användning av lärarna är en fördel med en enhetsskola (dubbel behörighet är en fördel och ökar effektiviteten). Språklärarna kan även undervisa i lågstadiet och ämneslärarna för åk 3–9 används för vissa ämnen. Detta är kostnadseffektivt och berikar lärarnas arbete.

Idealet vore att all verksamhet kunde finnas i samma fastighet, eftersom det fysiska avståndet annars kan göra att man distanseras från varandra. För att uppnå en känsla av gemenskap måste man skapa platser att mötas på. Vi besöker regelbundet den andra enheten för att skapa gemenskap, men det är få som säger att de hör till båda arbetsenheterna. De närmaste kollegerna finns i någondera av enheterna. Avståndet begränsar också särskilt klasslärarnas möjligheter att ha lektioner i den andra enheten. I en liten enhet är det svårare att ge lärarna full undervisningsskyldighet än i en större enhet. Eftersom skolskjutsarna är gemensamma för de två fastigheterna börjar skolan tio minuter senare i den ena fastigheten, och även detta gör det svårare att använda gemensamma lärare. Olika lärare har olika upplevelser av att verka i två olika fastigheter: själva avståndet upplevs inte som ett problem för alla, men saken orsakar vissa problem med läsordningarna. En lärare kan sköta högst 2–3 h i veckan vid den andra enheten. Rektorns dröm är att båda skolorna kunde verka i samma byggnad.

Möten mellan små och stora elever och en sammanhängande studieväg

- Små och stora elever är inte på skolgården samtidigt.
- I sina hembyar är barn i olika åldrar vänner, och en enhetsskola stödjer denna naturliga gemenskap. Vänner i olika åldrar träffas även i skolan.
- I början var 10-åringarna bekymrade över de äldre elevernas närvaro. Sedan visade det sig att de stora barnen var snälla. Anpassningen har gått snabbt.
- De små eleverna har t.ex. lagt märke till att de stora äter lite hur de vill, samtidigt som de små är tvungna att öva sig att använda kniv och gaffel.

- Regler i en enhetsskola är lite annorlunda än i en vanlig skola. Disciplinen på högstadiet fungerar bättre, då det även finns små barn vid samma enhet. De stora barnen tar hänsyn till de små. Enligt skolhälsoenkäten förekommer det t.ex. mindre rökning än i genomsnittliga skolor.
- De stora barnen får också impulser av de små och vågar gunga och spela bollspel. De små barnens närvaro gör de stora barnen glada, alla hälsar på varandra i korridorerna. De äldre eleverna kan ta de yngre i försvar och stödelevsverksamheten bidrar till en känsla av trygghet och välbefinnande. De små barnen hänger efter de stora i en naturlig gemenskap. De äldre eleverna som kommer i tonåren uppvisar andra drag än i traditionella högstudier.
- Det finns både fadderelevs- och stödelevsverksamhet. De äldre eleverna tycker om att vara faddrar. Eleverna i åk 8 är faddrar åt eleverna i åk 2. Det innebär att eleverna i åk 9 är faddrar för elever som börjar i åk 3.
- Förflyttningen från åk 6 till åk 7 går mycket smidigt i och med att lärare, elever och föräldrar redan är bekanta och barnen börjar i en bekant grupp. Verksamhet i samma byggnad bidrar också. Nackdelen är att en elev inte kan få en ny start om det skulle behövas. Å andra sidan ska alla problem helst lösas så fort de uppstår. Skolan har 10 år på sig att uppfostra barnen, och det ligger stor potential i det. Lärarna ser utvecklingen, de har tid att reagera och hitta den rätta lösningen.

Vårdnadshavarens åsikt: Det finns inget negativt att säga, alla är nöjda. T.ex. användningen av klasslärare på högstadiet är en lyckad lösning (förklarar så att alla förstår). Gemenskapen mellan barn i olika åldrar är en tillgång: fritidsintressen, skola, bygemenskap.

Övrigt

Skolan har tre klasser med lägre elevantal och två klasser för flexibel grundläggande utbildning. Eleverna integreras alltid då det är möjligt.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten pågår kl. 7–17 (enligt principen om hela skoldagar) och är öppen för alla elever. Skolan är arrangör för verksamheten som också ordnas av skolans egen personal, som är bekant med barnen (ledare, skolgångsbiträden). Ett klassrum har reserverats för eftermiddagsverksamheten och hela skolan kan utnyttjas på ett flexibelt sätt, t.ex. musikutrymmen, gymnastiksal. Musikinstitutet erbjuder spellektioner, och det finns även klubbverksamhet, motion och sport, och hantverk/handarbetsverksamhet. Skolan serverar frukost åt eleverna. De avgifter föräldrarna betalar täcker alla kostnader. Systemet är kostnadseffektivt. På sommaren pågår verksamheten ända till midsommar.

Hörande av gymnasierektorerna 4.9.2014

Ilo Ahlholm, rektor för Kauniaisten lukio

- Det ligger förändringar i luften som gäller finansieringsgrunderna, digitala studentskrivningar, läroplanen och gymnasienätverket. Trenden är att gymnasiet separeras från den grundläggande undervisningen.
- Lokala trender: årskullarna av ungdomar växer i området. Esbo har gjort en förfrågan om Grankulla kan ta emot flera elever, eftersom Esbo inte kan öka sitt eget elevantal mera.
- Ett gymnasium med 430–500 studerande (nu 375) ger möjligheter till ett gott utbud och större kostnadseffektivitet än idag.
- Kasavuori skolcenter är fullsatt och verksamheten är sammanblandad med högstadiet. Gymnasiet förlorar också utrymmen när lärarnas utrymmen byggs ut. Visserligen får gymnasiet också lite till undervisningsutrymme, men inte tillräckligt.
- Drömmen vore att verka i en skild fastighet, en skola för vuxna. Behoven är andra än de som gäller den grundläggande undervisningen (t.ex. studentskrivningar, övervakning av eleverna). En annan dröm är att vara närmare GGs vilket även skulle motsvara fullmäktiges mål gällande en levande tvåspråkighet. Vissa utrymmen kunde vara gemensamma, t.ex. plats för studentskrivningarna eller kurser i ovanligare språk.
- Just nu har gymnasiet fyra halva lärartjänster gemensamma med högstadiet, andra gemensamma lärare håller enstaka kurser. En enhetsskola och ett fastighetsbyte skulle inte innebära något större problem. Det vore möjligt ner på antalet gemensamma lärare, särskilt om gymnasiets volym samtidigt ökas.
- 40,5 % av eleverna vid Kasavuoren koulu fick plats i gymnasiet vid den gemensamma elevantagningen våren 2014. Andelen Grankullabor i gymnasiet är nu ca 25 %.
- Regeringens eventuella framtida krav på att skolorna ska klara sig med sin statsandel utgör en utmaning. Det finns ett visst tryck att öka gruppstorleken. Klassrummen är större i Mäntymäen koulu och det finns flera klassrum än i Kasavuori skolcentrum.
- Skolan medverkar redan i det gemensamma utbudet av undervisning i Esbo. Eleverna kan välja kurser vid ett annat gymnasium. Kauniaisten lukio ordnar bl.a. säkerhetskurser och skolans elever studerar italienska i Hagalund. Gymnasiet har ingen specialisering, det är ett vanligt gymnasium av god standard. Tvåspråkigheten är dock en resurs och en profilering. Skolan kan också anses bra på IKT, men det är många andra skolor också. Tvåspråkigheten är ett mer unikt drag. Ett gott rykte är viktigt.

Niklas Wahlström, rektor, Gymnasiet Grankulla samskola

- En flyttning av Kauniaisten lukio till ett geografiskt närmare läge vore bra. Drömmen är att även GGs kunde verka i en egen, skild byggnad, men realiteterna på svenska sidan är annorlunda. Granhultsskolan har alldeles för små klassrum och Granhult skulle inte rymmas i gymnasiets utrymmen.
- Eftersom Hagelstamska skolan är i samma byggnad söker sig många ungdomar annanstans efter högstadiet. Gymnasiet är inte något "spännande" ställe. Gymnasiet har i varje fall egna utrymmen i fastigheten, i motsats till det finska gymnasiet. 49 % av eleverna vid Hagelstamska skolan fick plats i gymnasiet vid den gemensamma elevantagningen våren 2014.
- Det finns en del konkurrens: tre svenska gymnasier inom en 10 km radie. Gymnasiets egen starka profil och goda rykte i kombination med ett rikt kursutbud och bra medelvitsord för antagning är alla viktiga faktorer. Undervisningen håller hög standard och stämningen är god – det här är saker som man har fäst uppmärksamhet vid. Både antalet sökande och resultaten har stigit, och skolans utrymmen är moderna. Gymnasiet har också satsat på en akademisk profil och samarbete med gymnasier och högskolor.
- Rekryteringen har lyckats väl (50 % fler sökande år 2014 än tidigare, vilket innebär att GGs var det mest eftertraktade svenskspråkiga gymnasiet år 2014). Grankullaborna utgör nu 39 % av gymnasiets elever.
- Ett möjligt problem kan utgöras av framtida krav på kostnadseffektivitet (om undervisnings- och kulturministeriet kräver att skolan ska klara sig på statsandelen). Elevantalet måste stiga för att kostnaderna ska fås ner. Gymnasiet har nu ca 300 elever. Förslaget är att elevantalet gradvis ökas, sammanlagt med 10–15 procent i ett långtidsperspektiv.

- Som det är nu, rymmer högst 32 elever i ett klassrum. Klassrummen i Helsingfors gymnasier rymmer 35 elever. Trängseln märks i de gemensamma utrymmena. Det finns ingen gemensam samlingsplats, läsesal, eller arbetsutrymme för lärarna. En tillbyggnad kräver finansiering.

Diskussion

Enligt regeringens strukturpolitiska program är målet stora och starka gymnasier. Kriterierna för gymnasienätverket klarnar under hösten, undervisnings- och kulturministeriet sänder instruktioner till kommunerna och under våren ansöker sedan kommunerna hos ministeriet om tillstånd att driva läroanstalt.

Tvåspråkiga gymnasier kan inte finnas, men man kan verka under samma tak, som t.ex. i Vasa, där tandemmodellen har testats. Finsk- och svenskspråkiga gymnasier kan också ha gemensamma kurser och andra former av samarbete.

Den 19 januari 2015 hörde arbetsgruppen representanter för lärare och personalchefen.

Närvarande: Marcus Lång, huvudförtroendeman; Olli Junkkari, gymnasiet; Virva Wahlstedt, förtroendeman vid Mäntymäkiskolan; Riitta Karppinen, förtroendeman vid Kasavuori skola; Maria Lundmark, förtroendeman vid Granhultsskolan; Päivi Hytönen, personalchef.

Om en enhetsskola

Marcus Lång

OAJ ställer sig mycket positiv till enhetsskolan, som också ingår i lagstiftarens ambitioner. Uppdelningen på olika fastigheter är en kvarleva från äldre tider i Grankulla. Erfarenheterna av enhetsskolor i samma fastighet är enligt OAJ goda.

Hur ska man då förklara att det förekommer ett visst motstånd? Det kan t.ex. bero på en rädsla för förändringar. Den som tillhandahåller utbildning har i uppgift att skapa förutsättningar för god undervisning. Sett ur OAJ:s perspektiv har enhetsskolan många fördelar, man kan t.ex. dämpa motsättningarna mellan lärare i låg- och högstadiet. Grankulla ska väl knappast säga upp några lärare. Det är inte förtroendemannens sak att ta ställning till sådant som sparåtgärder. Visserligen finns det potential för att göra inbesparingar genom naturlig avgång, men de inbesparingarna syns kanske inte genast.

Det kanske inte går att hitta en lösning som alla är nöjda med. Enhetsskolan öppnar möjligheter för att utveckla något nytt. Den skulle utgöra en vitamininjektion, även om det också kan finnas smärtpunkter. De kommentarer som gavs i lärarenkäten var till övervägande del positiva. Klasslärarna kommer högst antagligen även i fortsättningen att huvudsakligen ansvara för undervisningen på de lägre klasserna medan ämneslärarna tar hand om de högre klasserna. Problemen går att lösa. Om lärarna kan motiveras så kommer projektet att gå bra. Det här är en bra och positiv sak. Det är fint att förtroendemännen tagits med.

Angående byte av fastigheter: lagstiftningen olika för gymnasium och grundskola, enhetsskola i samma fastighet är bättre.

En enhetsskola skulle vara bra på svenska också, ifall det var praktiskt möjligt. En sammanhållen skola är lagstiftarens vilja. Alla skolor som byggs i huvudstadsregionen byggs utgående från detta. Samma förfrågan borde sändas även till de svenska. Hagelstamskas och GGs rektorer talar varmt för en enhetsskola. Två svenska lärare är i år gemensamma med Mäntymäki. Lukio skulle vara närmare GGs i Mäntymäki. Det skulle skapa förutsättningar för ett bättre samarbete, några hundra meter närmare är avgörande för de studerande när det gäller extra kursval.

Riitta Karppinen:

Lärarna i Kasavuori ställer sig mycket positiva till en enhetlig studieväg för årskurserna 1–9. Det stödjer fostran av barnen. Av lärarna anser 27 personer att en enhetsskola för åk 1–9 stödjer elevens inläring, uppväxt och välmående, 5 kan inte uttala sig i saken och ingen röstar emot. Lärarna fick tid på sig mån–ons att svara på enkäten. Visserligen ser man också en del risker i övergångsfasen: barnet får inte nödvändigtvis någon ny start ifall det skulle behöva en sådan. Å andra sidan är det en fördel att lärarna redan är bekanta med alla elever.

Systemet med fadderelever skulle ändras. Gemensamma regler behövs också. Kommer de yngre eleverna att ta efter de äldre? Redan nu görs arbetet med läroplanen gemensamt för åk 1–9. Det finns en viss oro att det trots allt inte är gemensamt om man ändå arbetar i olika byggnader. Högstadiet och gymnasiet hade 7 gemensamma lärare läsåret 2014–2015. Just nu har skolan inga gemensamma lärare med Mäntymäkiskolan.

Tack vare den elevvolym som Esbo bidrar med så kan även Grankullaborna erbjudas ett mångsidigt urval utbildning. Detta är också viktigt att tänka på när man planerar enhetsskolan.

Respons angående byte av fastigheter: 59 % av lärarna är för en gemensam fastighet, 11 % är emot, medan 30 % svarar "vet ej" (sammanlagt 34 lärare). Stadens uppgift är att erbjuda undervisningslokaler, det uppstår kostnader för förflyttningarna mellan olika fastigheter. Det är bra att eleverna får en enhetlig skolgång och att samarbetet mellan lärarna ökar. Regler måste göras upp för elevernas samvaro (t.ex. rasterna). En enhet med 700 elever kommer nog att kännas stor för de små eleverna. Det finns också en viss risk för trängsel. Kommer utrymmet att räcka till? Det att klass- och ämneslärare arbetar i samma byggnad ger möjligheter till inbesparingar, eftersom t.ex. lärare med dubbel kompetens kan ta hand om ämnesundervisning också.

En enhetsskola uppdelad på olika fastigheter är ingen bra idé, det är inte bra om skolan saknar egen rektor. Största delen av tjänsterna hör redan till grundläggande utbildningen, dvs. de är inte skolspecifika.

Virva Wahlstedt

På frågan om en sammanhållen grundskola för åk 1–9 stödjer elevens inläring, uppväxt och välmående svarar 11 av lärarna "vet ej", 10 ställer sig positiva och 5 svarar "nej". Lärarna i Mäntymäki hade bara ett dygn på sig att besvara enkäten. Rykten sprids inom lärarkåren och informationen om saken är otillräcklig. Enkäten innehöll också en annan fråga om byte av fastighet. Det var bra att alla lärare tillfrågades.

Mäntymäki har många lärare med dubbel behörighet. En enhetlig studiestig skulle förbättra kontakterna mellan de små och de stora barnen, och också förbättra informationsgången och lärarnas mobilitet. Vi har redan en gemensam läroplan.

Svagheter: avlöningen är ojämlig (Marcus Lång svarar här: lönen är samma för alla som har 60 sv pedagogik), hur är det med en eventuell ökning av håltimmar, byråkrati, elevövervakning? Litet är vackert. En enhetsskola skulle vara okontrollerbart stor. Det förekommer oro att ämneslärarna skulle komma att ta över klasslärarnas timmar.

Vad gäller byte av fastigheter: det största orosmomentet gäller tillräckliga utrymmen för praktiska ämnen och konstämnen. Lågstadiet har också mer gymnastik än gymnasiet, räcker två gymnastiksalar till? Är trafikarrangemangen kring Kasavuori skolcentrum säkra, finns där lokaler för morgon- och eftermiddagsverksamhet eller klubbar? Visserligen saneras Kasavuori som bäst och nya utrymmen byggs till, men lärarkåren har inte fått tillräckligt med information om saken. Mäntymäkis läge är väldigt bra för små barn, största delen av eleverna bor i närheten. Lokalerna är den största källan till oro, annars har vi inga invändningar. Det vore en helt annan sak om man kunde bygga en ny skola från grunden. Vi har redan en sammanhållen grundskola, så jag ser inte problemet med enhetsskola i två fastigheter (informationsgången fungerar redan nu till största delen digitalt). Samarbete mellan ämneslärare och lektorer är möjligare än samarbete mellan klasslärare och ämneslärare. Olli Junkkari ansåg att samarbetet går att ordna.

Virva frågade varför enhetsskolan planeras endast på finska sidan och fick som svar av arbetsgruppens representanter att den ena sidan har visat mera entusiasm, fastigheterna och elevantalet begränsar möjligheterna mera på den svenska sidan, som dessutom har färre lärare med dubbel kompetens.

Maria Lundmark

Håller med Virva, det finns för- och nackdelar, alla klasslärare har inte behörighet på åk 7-9. Då blir det löneskillnad. Huvudförtroendemannen inflikar att löneskillnaden beror på olika utbildningsbakgrund och inte utgör en orättvisa. Det skulle vara en stor enhet att leda. Man har större tyngdpunkt på pedagogik i åk 1-6 och det kunde vara svårt att mötas (1-6 och 7-9). Jag är inte för svensk enhetsskola. Avståndsmässigt är det ingen skillnad för Granhult om finska undervisningen i åk 1-6 är i Mäntymäki eller Kasavuori. Bytesveckan fungerar redan nu för eleverna och det skulle den göra även efter en ev. flytt.

Olli Junkkari

Lärarna svarade anonymt på gymnasieenkäten, och de hade tre dagar tid att svara. Lärarna visade stort intresse för enkäten och hade hög motivation att svara. Gymnasiet oroad sig hur de skulle

kunna föra fram sin sida av saken. Gymnasiets lärarkår var rädd att förtroendemännen inte representerar gymnasiet i denna sak. Denna enkät representerar fullt ut gymnasielärarnas åsikter. Enhetsskolan är en bra sak. Alla kommentarer är positiva, gymnasiet är enhälligt för en enhetsskola. Löneskillnaderna mellan olika lärargrupper har inte utgjort ett problem hittills heller. Lönerna inom gymnasiet och högstadiet är olika också nu.

Päivi Hytönen

Enhetsskolan innebär inga problem som gäller personalen. Allt kan lösas. Staden fattar beslut om rektorsmodellen, och väljer rektor och biträdande tjänsterektor. Det handlar om hur verksamheten ordnas internt inom staden.

Angående gymnasiets roll

Marcus Lång:

Gymnasiets roll är problematisk. Gymnasiet skulle klara sig bättre i en egen fastighet. Av gymnasielärarna var det endast en som inte ville ta ställning, medan 28 lärare var för en flyttning av gymnasiet till Mäntymäkis fastighet. Om gymnasiet vore en filial till något skulle säkert vissa elever söka sig någon annanstans. Bra om staden ansöker om tillstånd för båda gymnasierna.

Olli Junkkari:

Just nu är gymnasiefältet inne i en kraftig brytningsperiod, litet är inte vackert. För gymnasiet är detta en fråga om liv och död. En egen fastighet gör det möjligt att bestämma egna regler, ha en egen image och göra en skarpare profilering som särskiljer oss från grundskolan i ett konkurrensläge. Ökad volym för med sig kostnadseffektivitet. Man kunde utveckla undervisningen på gymnasiepedagogikens villkor. Olika temadagar kunde förverkligas på ett bättre sätt. Det skulle ge bättre möjlighet att öka samarbetet med Gymnasiet Grankulla samskola. Möjligheten att växa är viktigast, då vore det lättare att få tillstånd. Om staden inte får tillstånd för gymnasiet så kommer utvecklingsarbetet att lamslås. Placering vid Mäntymäki kunde hjälpa.

Frågan om image är viktig. Studerandena kan se flytten till gymnasiet som mer lockande om det är en skild skola, placering vid Mäntymäki är också bättre för de gymnasieelever som kommer annanstans ifrån. Skulle vägen från högstadiet till gymnasiet brytas? Gymnasiets personal har sett det som en styrka om gymnasiet är en skild skola, ungdomar vill byta omgivning i just den åldern.

Gymnasiet lever just nu i en stark period av förnyelse, med en strävan att säkra framtiden och utvecklas. Huvudströmningen är mycket positiv. Stor entusiasm. Lärarnas åsikter om saken är mycket tydliga. Att stärka samarbetet med GGs. Önskan om att utveckla båda gymnasiernas samarbete och framtid. Svagheter kunde vara användningen av gemensamma lärare, det nuvarande fasta samarbetet med högstadiet, oro över om fastigheterna är lämpliga och nostalgi.

Riitta Karppinen:

I nuläget fortsätter endast 20 % av Kasavuorieleverna i sitt eget gymnasium. Den andelen skulle knappast minska om gymnasiet flyttade till Mäntymäkis fastighet. Någonting måste göras om gymnasiet inte får tillstånd. Gymnasiet vore säkert konkurrenskraftigare som en skild enhet.

Virva Wahlstedt:

GGs har lyckats förbättra sin profil utan att ha en egen byggnad.

Olli Junkkari:

GGs har en egen flygel. Gymnasiet har klarat sig bra, men nu förändras allt. Samlivet med högstadiet är svårt.

Marcus Lång:

GGs har profilerat sig starkare som en egen del av fastigheten, de har t.o.m. förbjudit högstadieeleverna att sitta i gymnasiets soffor (fungerar bättre i marknadsföringssyfte), i Kasavuori blandas skolorna mera.

Maria Lundmark:

Jag är inte positiv, men förstår gymnasiernas situation, men kanske enhetsskola och gymnasium inte ska ställas mot varandra.

Inverkan	Alternativ A: Nuläget	Alternativ B: Enhetsskola med två verksamhetsställen	Alternativ C: Enhetsskola med ett verksamhetsställe
	<p>Lågstadiet i Mäntymäkis fastighet, högstadiet och gymnasiet i Kasavuoren koulukeskus.</p> <p>Mäntymäki åk 1–6, 390 elever, Kasavuoren koulukeskus åk 7–9, 335 elever, gymnasiet 375 elever, sammanlagt 710. Gymnasiets elevantal kan ökas med 25 elever i den nuvarande fastigheten -> 400 (tot. 735). 500 elever i gymnasiet kräver tillbyggnad.</p>	<p>Gymnasiet och högstadiet i Kasavuoris fastighet, lågstadiet i Mäntymäkis fastighet.</p> <p>Mäntymäki åk 1–6, 390 elever, Kasavuoren koulukeskus åk 7–9, 335 elever och gymnasiet 375 elever, sammanlagt 710. Gymnasiets elevantal kan ökas med 25 elever i den nuvarande fastigheten -> 400 (tot. 735). 500 elever i gymnasiet kräver tillbyggnad.</p>	<p>Enhetsskola i Kasavuoris fastighet.</p> <p>Gymnasiet i Mäntymäkis fastighet.</p> <p>Kasavuoren koulukeskus: åk 1–9, ca 725 elever, Mäntymäkis fastighet: gymnasiet 375 elever. Gymnasiets elevantal kan ökas med 125 elever -> 500.</p>
Klienterna (eleven med föräldrar)	<p>Grundläggande utbildningen indelas i två skilda delar: lågstadiet åk 1–6 och högstadiet åk 7–9. Eleven flyttas över från undervisning som leds av klasslärare till undervisning som leds av ämneslärare genom samarbete under överflyttningsfasen, då eleven och vårdnadshavarna bekantar sig med högstadiet. Den kunskap klasslärarna har om eleverna kan inte utnyttjas fullt ut. Eleverna och deras vårdnadshavare ska lära känna nya lärare samtidigt som eleverna ska anpassa sig till ämnesundervisning. Varje enhet har elevvårdspersonal.</p> <p>Skolresorna: Inom staden finns inga skolresor som ger rätt till ersättningar (Lagen om grundläggande utbildning § 32). Längsta avstånden inom Grankulla är 2,6 km till Mäntymäki och 3,1 km till Kasavuori. Avståndet mellan skolorna är 700 m. Vägarna till Kasavuori och Mäntymäki är båda lika trygga. Grankulla samarbetar med Esbo i fråga om elever som bor nära kommungränsen och erbjuder sekundära elevplatser till barn i grundskoleåldern i dessa områden. Elever söker sig till alla årskurser, dock i regel till åk 7 i övergångsfasen.</p>	<p>Ingen förändring mot nuläget vad gäller elevens övergångsfas. Då den grundläggande utbildningen verkar i två fastigheter finns det en brist på vardagliga möten som gör att kontakterna med elever och vårdnadshavare inte överförs utan stöd av särskilda samarbetsformer under övergångsfasen. Läroplanen och läsårsplanen görs upp tillsammans. Skolresorna: samma som nuläget.</p>	<p>I en sammanhållen grundskola i en fastighet uppstår en naturlig växelverkan mellan yngre och äldre elever, och denna kan vidare stödjas genom olika gemensamma aktiviteter (bl.a. fadderleversverksamhet, temadagar). Högstadiel eleverna får vara "barn". Eleverna blir bekanta med lärarna och skolans utrymmen, och övergångsfaserna under skoltiden för med sig färre förändringar som sker samtidigt under elevens skolgång. Varje enhet har elevvårdspersonal. Ungdomsfullmäktige ansåg att idén med enhetsskolan lät bra 5.5.2014. Skolresorna: Inom staden finns inga skolresor som ger rätt till ersättningar. Längsta avstånden inom Grankulla är 2,6 km till Mäntymäki och 3,1 km till Kasavuori. För en del elever kan skolvägen bli 700 m längre, medan den för andra blir kortare. Vägarna till Kasavuori och Mäntymäki är båda lika trygga. Arrangemangen för skjutstrafik är lika trygga vid Kasavuori och Mäntymäki. Grankulla har fungerande kollektivtrafik. Systemet med att erbjuda plats genom s.k. sekundär elevantagning för elever från Esbo fortsätter som förut.</p>
Tillhandahållande av tjänster: organisation	<p>Mäntymäki: rektor, biträdande rektor, skolsekreterare, ledningsgrupp, teamorganisation. Undervisningspersonal 29, skolgångsbiträden 6. Kasavuori: rektor, biträdande rektor, skolsekreterare, ledningsgrupp, teamorganisation. Undervisningspersonal 33, skolgångsbiträden 3. Gymnasiet: rektor, biträdande rektor, skolsekreterare, ledningsgrupp, teamorganisation. Undervisningspersonal 29.</p>	<p>En utmaning att organisera ledningen av en enhetsskola, dvs. arbetsfördelningen mellan rektor och biträdande tjänsterektor. Finns inte en närvarande rektor på båda verksamhetsställena.</p>	<p>I den grundläggande utbildningen rektor och biträdande rektor, en gemensam ledningsgrupp och teamorganisation. Klasslärare 23, ämneslärare 34, speciallärare 5, skolgångsbiträden 6–9. Användningen av lärarresursen blir mer flexibel. Behovet av timlärare minskar. Möjliggör samarbete mellan klasslärare och ämneslärare i vardagen, vilket i sin tur gör undervisningen mångsidigare. En gemensam ledningsgrupp och teamorganisation frigör lärarresurser som kan riktas mot annan verksamhet i skolan. I ledningen finns ett rektorsteam med tillräckliga resurser: rektorn har ingen undervisning och biträdande tjänsterektorn har 6 ävt. Gymnasiets lärarresurs > timmarna räcker till bättre då elevantalet ökar. Varje verksamhetsställe har en egen rektor.</p>
Tillhandahållande av tjänster: undervisning	<p>Åk 1–9: Den gemensamma läroplanen för den grundläggande utbildningen, den gemensamma lokala utvecklingsplanen (framtidsprogrammet). Arbetet med att skapa en gemensam verksamhetskultur begränsas i praktiken till varje enhet skilt för sig. Undervisningen inom den grundläggande utbildningen styrs av läroplanen och timfördelningen för den grundläggande utbildningen samt lagen om grundläggande utbildning, personalen har gängse lön för den grundläggande utbildningen. Gymnasiet har egen läroplan, utvecklingsplan och verksamhetskultur. Gymnasiet verkar i enlighet med läroplanen och timfördelningen för gymnasieundervisning samt gymnasielagen. UKTA enligt gymnasieundervisning. Svårt att utnyttja gemensamma lärare (låg- och högstadiet). Gymnasiet och högstadiet har gemensamma lärare i ämnen där den ena skolans undervisningsvolym inte räcker till för att fylla en lärares undervisningsskyldighet eller det finns så få timmar i ämnet att det inte lönar sig att anställa en lärare. Skolornas olika tidsscheman och evenemang gör det svårt att koordinera undervisningen. Gymnasiet kan inte öka gruppstorleken i sin nuvarande fastighet p.g.a. brist på stora undervisningsutrymmen, vilket gör kursutbudet sämre. Gymnasiets elevantal kan ökas endast genom att minska antalet Esboelever i högstadiet, men detta skulle i sin tur påverka utbudet av valbara ämnen, språk utöver de vanliga alternativen, och grupper i praktiska ämnen och konstämnen. Det har dessutom en direkt inverkan på hur lärarnas undervisningsskyldighet kan uppfyllas i de ämnen som påverkas, och på gymnasiets rekrytering. Gymnasiets elevantal kunde ökas om en tillbyggnad uppförs på området.</p>	<p>Den gemensamma läroplanen för den grundläggande utbildningen, den gemensamma lokala utvecklingsplanen (framtidsprogrammet). Möjligheten att utveckla en gemensam verksamhetskultur i praktiken begränsad p.g.a. skilda verksamhetsställen och avsaknad av möten i vardagen. Ämnesundervisning i enlighet med läroplanen 2016 (t.ex. tidigarelagd B1-svenska) blir svårare att förverkliga eftersom ämneslärarna under skoldagen måste ta sig till den andra byggnaden. Gymnasiet kan inte öka gruppstorleken i sin nuvarande fastighet p.g.a. brist på stora undervisningsutrymmen, vilket gör kursutbudet sämre. Gymnasiets elevantal kan ökas endast genom att minska antalet Esboelever i högstadiet, men detta skulle i sin tur påverka utbudet av valbara ämnen, språk utöver de vanliga alternativen, och grupper i praktiska ämnen och konstämnen. Det har dessutom en direkt inverkan på hur lärarnas undervisningsskyldighet kan uppfyllas i de ämnen som påverkas, och på gymnasiets rekrytering. Gymnasiets elevantal kunde ökas om en tillbyggnad uppförs på området.</p>	<p>Denna modell svarar bäst mot de mål som ställts upp i lagen om grundläggande utbildning och gymnasielagen, bl.a. angående tidigarelagd B1-svenska. En gemensam läroplan för den grundläggande utbildningen, en gemensam lokal utvecklingsplan (framtidsprogrammet) stödjer modellen. Samarbetet mellan klasslärare och ämneslärare gör undervisningen mångsidigare. Möjliggör temastudier som är gemensamma för olika läroämnen och åldersgrupper. Elevernas skolgång blir enhetlig, i enlighet med läroplanen. Det blir lättare att upprätthålla språkbadsundervisningens mängd och kvalitet genomgående i hela grundskolan tack vare att lärarkåren för språkbadsundervisningen är enhetligare. Laboratoriearbetet inom naturvetenskapliga ämnen blir mångsidigare i Kasavuoris fastighet. Undervisningen blir enhetligare och den verksamhet som överskrider ämnesgränserna blir mångsidigare. Det blir lättare att uppfylla lärarnas undervisningsskyldighet om gymnasiets elevantal kan ökas. Större elevantal säkrar ett mångsidigt kursutbud även i framtiden.</p>

Inverkan	Alternativ A: Nuläget	Alternativ B: Enhetsskola med två verksamhetsställen	Alternativ C: Enhetsskola med ett verksamhetsställe
Tillhandahållande av tjänster: lokaler	<p>Mäntymäki: Matsalarna räcker inte till i nuläget, men en ny matsal ska byggas till och det kommer att lösa situationen. Klassrummen används så att varje klass har ett eget klassrum, så rummen för praktiska ämnen och konstämnen används rätt sällan. Undervisningsutrymmen finns på olika våningar och i olika flyglar, vilket sätter gränser för gemensamma projekt mellan olika klasser. Många stora undervisningsutrymmen. Lärarnas rum är för små, men saken åtgärdas i samband med saneringen. Skolgården vid Mäntymäki minskar då matsalen byggs ut. I Mäntymäki är användningsgraden för lokalerna låg.</p> <p>Kasavuori: Många undervisningsutrymmen i olika storlekar. Bristen på stora utrymmen sätter gränser för verksamheten, i synnerhet på gymnasiet. Vålustrustade specialutrymmen. Lärarna och administrationen har rum i mitten av byggnaden, så de är lättillgängliga för eleverna. Matsalen är planerad som allaktivitetslokal och lämpar sig för olika slags aktiviteter. Det finns en separat festsal. Byggnaden har flera ingångsdörrar på olika sidor av byggnaden > användning under rasterna. I Kasavuori finns inga gemensamma utrymmen för gymnasieeleverna och där saknas också lämpliga utrymmen för självstudier. En ny tillbyggnad behövs för att gymnasiets elevantal ska kunna ökas till 500 elever.</p>	Samma som nuläget.	<p>I Kasavuori finns möjligheten att vid behov placera olika åldersgrupper i olika flyglar. Det finns tillräckligt många klassrum för praktiska ämnen och konstämnen och de är väl utrustade. Klassrummen är i varierande storlekar, vilket passar bra för undervisningsgrupperna i den grundläggande utbildningen, och efter utbyggnad finns det tillräckligt många klassrum. Lågstadiet får mindre klassrum som passar för de olika formerna av undervisningsgrupper, samt laboratorierutrymmen som kan användas inom naturvetenskaperna. Klassrummen räcker till för att utöka lågstadiet till fyra parallellklasser genomgående. Efter utbyggnaden kommer personalutrymmena att vara tillräckliga för personalen inom den grundläggande utbildningen. I Mäntymäki finns det plats för gymnasiet att öka både sitt totala elevantal och storleken på klasserna, eftersom det finns tillräckligt många stora klassrum. Utöver detta finns det 4 rum i byggnaden som passar för självstudier och grupparbeten. Mäntymäki har även platser för fri samvaro. De nuvarande personalutrymmena räcker till för gymnasiets personal som är mindre. Lärarnas arbetsrum kommer även i fortsättningen att utgöras av ett klassrum som anpassats för ändamålet. Gymnastiksalen passar bättre in i de nya krav som den digitaliserade studentskrivningen ställer än gymnastiksalarna i Kasavuori.</p>
Saneringsbehov för fastigheterna	<p>Utbyggnad och sanering av fastigheten i Kasavuori 2015–2016: tre klassrum till, sanering av personalens utrymmen p.g.a. ökat personalantal. Tillfälliga undervisningslokaler för 2015–2016 fås huvudsakligen i Mäntymäki och Petra. Den planerade saneringen i Kasavuori löser inte gymnasiets brist på ytterligare stora klassrum. Nybyggnaden ska omfatta tre nya stora klassrum, men samtidigt behövs ett klassrum av motsvarande storlek för utbyggnaden av personalutrymmena. Utöver detta kommer två klassrum att slås samman till ett.</p> <p>Saneringen i Mäntymäki 2017 ger personalen tillräckliga utrymmen och utbyggnaden av matsalen löser problemen med trängsel och schemalaggnings av matpauserna.</p> <p>År 2015 saneras skolgården vid Mäntymäki för 5 000 euro. Utbyggnaden av matsalen kan bidra till att det finns ett saneringsbehov för gården.</p> <p>Ingendera skolan har tillräckligt med parkeringsplatser.</p>	Samma som nuläget.	<p>Kasavuori: behoven av utbyggnad och sanering är mer eller mindre oförändrade. Inga större förändringar i elevantal eller personal. Fastigheten har tillräckliga klassrum för praktiska ämnen och konstämnen. Vissa förändringar i garderobsarrangemangen. Inga förändringar gällande sanitetsutrymmena. Saneringsbehov för gården med tanke på de yngre elevernas behov (behovsutredning). Parkeringsplatser finns på skolans tomt vid Kasavuori och vid Kasavuoren päiväkoti.</p> <p>Mäntymäki: den planerade nya matsalen/allaktivitetslokalen behövs fortfarande. Behovet av att sanera administrationsflygeln bortfaller tack vare att gymnasiet har mindre personal. De laboratorier som behövs för gymnasieundervisningen i fysik, kemi och biologi kunde byggas av den nuvarande slöjdsalen, som redan har den ventilation som behövs och tappställen. Klassrum för undervisning i musik och bildkonst finns, såsom även en keramikugn och ett mörkrum. Byggnaden har stora klassrum, vilket gymnasiet behöver för sina större undervisningsgrupper. Gymnastiksalen är den av stadens alla gymnastiksalarna som lämpar sig bäst för digitaliserad studentskrivning. Sanitetsutrymmena lämpar sig i sin nuvarande form för gymnasieelever (ett tvättställe ska höjas). Det finns mera utrymme för fri samvaro för eleverna i Mäntymäki än i Kasavuori. Det finns också flera lämpliga rum för självstudier. Nya behovsutredningar behövs gällande skolgårdarna. Vissa förändringar i garderobsarrangemangen.</p>
Personal	<p>Svårt med gemensam användning av personalen inom den grundläggande utbildningen, med denna modell får vi inte mer gemenskap än den nuvarande. Under läsåret 2013–2014 hade Kasavuori–Mäntymäki 13 åvt gemensamma lärare, gymnasiet–Kasavuori 7 åvt, Kasavuori–gymnasiet 52,75 åvt. Under läsåret 2014–2015 har Kasavuori och Mäntymäki inga gemensamma lärare. Både i gymnasiet och högstadiet finns ämneslärare vars undervisningsskyldighet inte med säkerhet kan uppfyllas och dessa förutsätter nya arrangemang varje läsår. Det finns också en utmaning i att koordinera gymnasie- och högstadielärarnas scheman och med olika evenemang på skolorna (studentskrivning, vitsordsgivning, periodbyten). Lärarna inom den grundläggande utbildningen har större undervisningsskyldighet än gymnasielärarna, de har dessutom ansvar för elevövervakning och 3 veckotimmar gemensam planering. Gymnasielärare har inte ansvar för elevövervakning och de har 2–5 h gemensam planering per 2 veckor.</p> <p>Av lärarna inom den grundläggande utbildningen anser flertalet (64 %, 37 personer) att en sammanhållen grundskola för åk 1–9 stödjer elevens inläring, uppväxt och välmående. Endast 9 % svarar "nej", medan 28 % svarar "vet ej". Av lärarna inom den grundläggande utbildningen anser en minoritet (27 %, 16 personer) att låg- och högstadiet inte borde flytta in i samma fastighet. (se tabell på s. 11).</p>	<p>Samma som nuläget.</p> <p>Svårt med gemensam användning av personalen inom den grundläggande utbildningen, eftersom erfarenheten har utvisat att det är svårt att schemalägga förflyttningarna mellan de olika fastigheterna. De gemensamma lärarna deltar i den gemensamma planeringstiden på huvudskolan. Deras delaktighet i filialskolans verksamhet är därmed begränsad. Det blir svårare att uppfylla lärarnas undervisningsskyldighet i synnerhet inom praktiska ämnen och konstämnen. Ansaret för ämnesundervisning som inleds redan i åk 5 och 6 i enlighet med läroplanen 2016 (t.ex. tidigarelagd B1-svenska) ankommer på klasslärarna.</p> <p>I Mäntymäki koulu har åtta av klasslärarna dubbel behörighet och sex av dem innehar en tjänst. Speciallärarna har dubbel behörighet.</p>	<p>Flexibel användning av personalen, minskat behov av timlärare, lättare att uppfylla undervisningsskyldigheten för lärarna i praktiska ämnen och konstämnen både i gymnasiet (elevantalet ökar > fler kurser) och i den grundläggande undervisningen (möjlighet att undervisa alla årskurser). Genom att organiseringen och teamstrukturerna görs lättare kan lärarressurser riktas mot annan verksamhet i skolan och till utvecklingsarbete.</p> <p>Gemenskapen förbättras, lättare att hitta vikarier genom interna arrangemang.</p> <p>Genom att alla arbetar i samma byggnad räcker det med en skolekreterare för grundläggande utbildningen och en för gymnasiet.</p> <p>Gemensamma regler för övervakning och annan verksamhet i skolan (grundläggande utbildningen). Gymnasiets verksamhet sker på gymnasiets egna villkor.</p> <p>Inga förändringar i den fastanställda personalens villkor. Genom naturlig avgång och eventuella interna överföringar kan man i viss mån minska personalen på lång sikt.</p> <p>Av lärarna inom den grundläggande utbildningen anser flertalet (64 %, 37 personer) att en sammanhållen grundskola för åk 1–9 stödjer elevens inläring, uppväxt och välmående. Av lärarna inom den grundläggande utbildningen anser 42 % (25 personer) att låg- och högstadiet borde flytta in i samma fastighet, medan 27 % är emot detta och 32 % svarar "vet ej". Av gymnasielärarna understöder 28 (97 %) flyttning av gymnasiet till Mäntymäki fastigheten; en av lärarna ville inte ta ställning. Av alla lärare inom den grundläggande utbildningen och gymnasiet anser 60 % (53 personer) att skolorna borde byta fastigheter, medan 18 % är emot och 22 % svarar "vet ej". OAJ:s inställning till enhetsskolor har varit positiv. (se tabell på s. 11).</p>

Inverkan	Alternativ A: Nuläget	Alternativ B: Enhetsskola med två verksamhetsställen	Alternativ C: Enhetsskola med ett verksamhetsställe
Ekonomi (se bilaga 2)	Ändringarna i statsandelsfinansieringen 2014–2017: om gymnasietselevantantal är 400 går 70 000 euro per år förlorat. Om gymnasiet har 500 elever ökar statsandelarna med ca 457 000 euro per år. Ändringarna i tilläggskostnaderna 2014–2017 blir ca 350 000 euro per år om gymnasiet har 400 elever och ca 640 000 euro per år om gymnasiet har 500 elever. Sparmöjligheterna är mycket begränsade. Ändringen i verksamhetsbidraget (netto) 2014–2017 blir ca -424 000 euro per år om gymnasiet har 400 elever och ca -176 000 euro per år om gymnasiet har 500 elever. Om gymnasiet ska förstöras till 500 elever så krävs en investering om grovt taget ca 3 miljoner euro (se tabell på s. 8 och bilaga 2).	Samma som nuläget.	Det finns goda möjligheter att öka produktiviteten och göra inbesparingar. I gymnasiet kan man avsevärt minska enhetskostnaden genom att öka gruppstorleken, även om ett större relevant naturligtvis ger upphov till vissa tilläggskostnader. I den grundläggande utbildningen kan man minska administrationen, samt användningen av utomstående vikarier och timplärare (inbesparing ca 100 000 euro per år). Om gymnasiet har 500 elever ökar statsandelarna med ca 457 000 euro från år 2014 till år 2017. Ändringen i verksamhetsbidraget (netto) 2014–2017 blir ca +117 800 euro per år om gymnasiet har 500 elever. Om gymnasiet ska förstöras till 500 elever så krävs en investering om sammanlagt ca 200 000 miljoner euro (se bilaga 2) (se tabell på s. 8 och bilaga 2).
Verksamhetsmiljö	Samarbete mellan det finska och svenska gymnasiet kräver specialarrangemang på grund av avståndet mellan skolorna (1,2 km). Åldersklasserna av gymnasieelever i Esbo–Grankulla ökar med 800 personer fram till 2020 (årsklassen 16-åringar i Grankulla ökar med 15 %) > gymnasiet kommer att bli för litet. Svårigheter med att svara mot de krav som uppstår p.g.a. ökningen i åldersklasserna av gymnasieelever och en möjlig framtida gymnasierreform. De elever från Esbo som kommer till Grankulla för att gå i högstadiet placeras i Kasavuori enligt plan.	Samma som nuläget.	Samarbetet underlättas både med den svenska grundläggande utbildningen och gymnasiet. Gymnasier skulle ligga 700 m närmare varandra. Vid överflyttningen till hela ämnesundervisningsmängden delas eleverna upp på nytt i klasser som grundar sig på elevernas olika val. Esboeleverna ingår i denna klassindelning. Det blir möjligt att svara mot ökningen i åldersklasserna.
Sammandrag av konsekvensbedömningen	Mäntymäkis fastighet är planerad som lågstadieskola och utgör en optimal pedagogisk miljö för lågstadieelever Skolgården vid Mäntymäki har planerats för lågstadieelever Mäntymäen koulus centrala läge är bra för lågstadieelever Nedskärningen i det finska undervisningsväsendets verksamhetsbidrag är ca 0,4 miljoner euro per år om gymnasietselevantantal inte ökas (undervisnings- och kulturministeriets förhandsbesked 9.2.2015 om nedskärning av statsandelar fram till 2017, bilaga 1 och tabell s. 7). Vad gäller gymnasieutbildningen finns det begränsade möjligheter att öka produktiviteten och göra inbesparingar i de nuvarande fastigheterna. Gymnasietsepris per enhet kan egentligen inte sänkas. Lärarnas arbetsinsats kan inte utnyttjas optimalt i den grundläggande utbildningen (se bilaga 1). En hotbild är att gymnasietsekursutbud försämras. De aktuella investeringarna görs för nuvarande ändamål. Vill man öka gymnasietsestuderaantal till 500, är detta möjligt genom att en tillbyggnad uppförs i anslutning till Kasavuoren koulukeskus (klassrum minst 60 m2, enligt utbildningsstyrelsens rekommendation 6,1 m2 undervisningsutrymme per elev, 100 elever = 610 m2 -> totala arealen högst 1000 m2). Detta skulle ge upphov till en behovsutredning och ytterligare investeringskostnader (ca 3 miljoner), samt årliga hyresutgifter (grovt uppskattat ca 190 000 euro per år). Driftskostnaderna stiger inom såväl den grundläggande utbildningen som gymnasieutbildningen med ca 160 000 euro netto. Ledningssystemet är klart och tydligt. Inga förändringar i elevernas skolresor. Lärarnas kunskap om eleverna överförs inte utan stöd av särskilda samarbetsformer under övergångsfasen.	Mäntymäkis fastighet är planerad som lågstadieskola och utgör en optimal pedagogisk miljö för lågstadieelever Skolgården vid Mäntymäki har planerats för lågstadieelever Mäntymäen koulus centrala läge är bra för lågstadieelever Nedskärningen i det finska undervisningsväsendets verksamhetsbidrag är ca 0,4 miljoner euro per år om gymnasietselevantantal inte ökas (undervisnings- och kulturministeriets förhandsbesked 9.2.2015 om nedskärning av statsandelar fram till 2017, bilaga 1 och tabell s. 7). Vad gäller gymnasieutbildningen finns det begränsade möjligheter att öka produktiviteten och göra inbesparingar i de nuvarande fastigheterna. Gymnasietsepris per enhet kan egentligen inte sänkas. Lärarnas arbetsinsats kan inte utnyttjas optimalt i den grundläggande utbildningen (se bilaga 1). En hotbild är att gymnasietsekursutbud försämras. De aktuella investeringarna görs för nuvarande ändamål. Grupperna kan inte förstöras nämnvärt i gymnasieutbildningen på grund av avsaknaden av stora klassrum. Vill man öka gymnasietsestuderaantal till 500, är detta möjligt genom att en tillbyggnad uppförs i anslutning till Kasavuoren koulukeskus (klassrum minst 60 m2, enligt utbildningsstyrelsens rekommendation 6,1 m2 undervisningsutrymme per elev, 100 elever = 610 m2 -> totala arealen högst 1000 m2). Detta skulle ge upphov till en behovsutredning och ytterligare investeringskostnader (ca 3 miljoner), samt årliga hyresutgifter (grovt uppskattat ca 190 000 euro per år). Driftskostnaderna stiger inom såväl den grundläggande utbildningen som gymnasieutbildningen med ca 160 000 euro netto. Möjligheten att utveckla en gemensam verksamhetskultur i praktiken begränsad p.g.a. skilda verksamhetsställen och avsaknad av möten i vardagen. Det är svårare att utnyttja lärarnas arbetsinsats gemensamt, eftersom det enligt erfarenheterna är besvärligt att i denna enhetskollemodell få in tiden för förflyttning från den ena till den andra skolan i läsordningarna. Ledningsgruppen är mindre än i två skilda skolor. Arbetsfördelningen mellan ledande rektorn och biträdande tjänsterektorn är annorlunda än i en enhetsskola som arbetar i en enda fastighet. Biträdande tjänsterektorn blir en enhetschef med så gott som identisk arbetsbeskrivning med rektorn. Biträdande tjänsterektorns beslutanderätt grundar sig på ett eventuellt delegeringsbeslut av nämnden. Av lågstadielärarna anser 38 %, (10 personer) och av högstadielärarna 84% (27 personer) att en sammanhållen grundskola för åk 1–9 stödjer elevens inläring, uppväxt och välmående. 50 % av	Funktionellt och pedagogiskt sett den modell som bäst motsvarar de nationella normerna om enhet, elevernas skolgång, inläring och behov av stöd. Enhetskollemodellen är en modell som håller på att få spridning inom den grundläggande utbildningen. Detta alternativ ger möjligheter att svara på de utmaningar som gäller gymnasietseekonomi. Gymnasiet får en egen stark profil. Gymnasietsekursutbud är fortfarande på en god nivå. Den totalekonomiskt fördelaktigaste lösningen (se bilaga 1 och tabell på s. 7). Produktiviteten kan höjas i samma grad som den statliga finansieringen minskar då antalet gymnasieelever är ca 475. Fastighetsinvesteringarna kan enligt tjänstemännens beräkningar uppdateras så att de svarar mot framtidens behov utan någon större kostnadsökning. I maj får vi ännu en arkitekts utredning i ärendet. Ändringarna kräver behovsutredningar gällande alla skolgårdarna, för att säkra att gårdarna svarar på både små och stora barns behov, t.ex. parkeringsplats för gymnasieeleverna. (se bilagorna 1–2). Modellen stödjer utveckling av språkbadsundervisningen. Det blir lättare att ordna språkbadsundervisning som fortsätter genom hela grundskolan om samma personal finns i samma fastighet när språkbadsmodellen utvidgas. Det uppstår en naturlig interaktion mellan yngre och äldre elever, men olika åldersgrupper kan också placeras t.ex. i olika flyglar. Gemensamma lärare kan utnyttjas på ett flexibla sätt. Behovet av timplärare minskar. Samarbete mellan klasslärare och ämneslärare gör undervisningen mångsidigare när det gäller undervisning i t.ex. det andra inhemska språket, matematik och naturvetenskaper. Det blir lättare att ordna full undervisningskyldighet för gymnasieeleverna. I gymnasiet får två lektorer 100-procentig undervisningskyldighet i stället för nuvarande 80 procent (+ 0,4 årsverken). Ledningssystemet är klart och chefen är närvarande. Ledningsgruppen är mindre än i två skolor, men ledarskapsresurserna är bättre. Av alla lärare inom den grundläggande utbildningen och gymnasiet anser 60 % (53 personer) att skolorna borde byta fastigheter, medan 18 % är emot och 22 % svarar "vet ej". Av lågstadielärarna anser 50 % att skolorna inte bör byta byggnad (se tabell s. 10). Lågstadiet skulle inte längre finnas mitt i stan. Avståndet till Kasavuori blir som längst 3,1 km, vilket förlänger skolvägen för många elever som bor i stadens östra delar jämfört med dagens läge.